

USHTRIA

Viti i 73-të i botimit Nr. 50 (827697)

Botim Qendror i Ministrisë së Mbrojtjes

E premte, 18 Dhjetor 2020

Olivera Injac: Ministre e Mbrojtjes e Malit të Zi

Mali i Zi-Shqipëri: Do të forcohet bashkëpunimi në fushën e mbrojtjes

Ministria e Mbrojtjes e Malit të Zi, Olivera Injac u takua më 11 dhjetor 2020 me Ambasadorin e Republikës së Shqipërisë në Malin e Zi, Ridi Kurtezi. Ministria Injac shprehu kënaqësinë për takimin, duke pritur që gjatë mandatit të saj, bashkëpunimi me Republikën e Shqipërisë në fushën e mbrojtjes do të

përmirësohet më tej, veçanërisht duke pasur parasysh interesat dhe angazhimet tona të përbashkëta, që ne ndajmë si fqinjë dhe aleatë në NATO. Injac e informoi ambasadorin Kurtezi për planet dhe aktivitetet e ardhshme në Ministrinë e Mbrojtjes. Ambasadori Ridi Kurtezi përgëzoi ministren...

» faqe 2

Investimi në Bazën e Kuçovës

Agjencia e NATO-s për Mbështetje e Prokurime: Interes nga 36 kompani të huaja e vendase

Në takim morën pjesë 60 përfaqësues të kontraktorëve potencialë 36 kompani të ndryshme, nga të cilat 22 të huaja dhe 14 shqiptare » faqe 3

FORCA AJRORE/ RINAS

Aktivitet festiv me vajzat e Dëshmorit të Atdheut, Kapiten Floran Delia

» faqe 7

Akademia e Forcave të Armatosura

Hapen kurset institucionale për oficerët e karrierës

Në ambientet e Akademisë së Forcave të Armatosura u zhvillua ceremonia e hapjes së kurseve institucionale për oficerët e karrierës. Në ceremoni morën pjesë Komandanti i AFA gjeneral brigade Albert Mullai, trupa pedagogjike, komanduese, mbështetëse si dhe kursantët që do të ndjekin...

» faqe 2

Ceremonia

Gradohen 115 ushtarakë nga efektivat e Forcës Tokësore

Paraditen e së mërkurës, 16 dhjetor 2020, në ambientet e Komandës së Forcës Tokësore në garnizonin e Zall-Herri, u zhvillua ceremonia e gradimeve të personelit të Forcës Tokësore. Në këtë ceremoni morën pjesë komandanti i Forcës Tokësore, gjeneral brigade Arben Kingji, shefi i Shtabit të Forcës Tokësore, kolonel Ilirjan Dauti, komandantët e batalioneve si dhe...

» faqe 7

Krivokapić, në Selinë e NATO-s

Stoltenberg: Mali i Zi mbetet besnik dhe aleat i përkushtuar i NATO-s

» faqe 8

USHTARAKET NË MISIONE NDËRKOMBËTARE

Rreshtere Alketa Kaziu, midis 200 efektivëve në misionet ndërkombëtare » faqe 2

PROJEKT STUDIMI "SFA OPERATOR PROFILE"

Ushtarakët tanë në Qendrën e Ekselencës së NATO-s, Romë-Itali

NËNKOLONEL DËFRIM HAXHIJA » faqe 4

AKADEMIA E FORCAVE TË ARMATOSURA

Hapen kurset institucionale për oficerët e karrierës

Në ambientet e Akademisë së Forcave të Armatosura u zhvillua ceremonia e hapjes së kurseve institucionale për oficerët e karrierës. Në ceremoni morën pjesë Komandanti i AFA gjeneral brigade Albert Mullai, trupa pedagogjike, komanduese, mbështetëse si dhe kursantët që do të ndjekin KKSHP, KLO.

Duke ju uruar mirëseardhjen në kurse, gjeneral Mullai, shprehu vlerësimet maksimale për çdo kursat të përzgjedhur për të vazhduar studimet në AFA. “Vini në AFA në një situatë shumë të vështirë për shkak të pandemisë që po kalojmë. Jeni oficerët më të spikatur që kanë FA të përzgjedhur për të vazhduar studimet e metejshme. Jeni ju, gjenerata që do të drejtoni

për një dhjetë vjeçar Forcat e Armatosura dhe do të shërbeni si model për studentët e rinj për oficerë. Shfrytëzoheni këtë kohë në Akademi për të studiuar, duke ofruar eksperiencën që keni marrë aty ku keni shërbyer brenda dhe jashtë vendit”, u shpreh në fjalën e tij, gjeneral Mullai. Në këto kurse do të vijnë studimet në KKSHP 56 kursantë dhe KLO 19 kursantë, nga këta 16 janë femra. Gjithashtu pjesë e këtyre kurseve institucionale janë edhe dhjetë kursantë të FSK. Nga ana e stafit pedagogjik kursantët u njohën me programin mësimor sipas grupeve dhe mënyrën e zhvillimit. Mësimi do të zhvillohet në grupe të vogla mësimore dhe online.

OLIVERA INJAC: MINISTRE E MBROJTJES E MALIT TË ZI

Mali i Zi-Shqipëri: Do të forcohet bashkëpunimi në fushën e mbrojtjes

Ministrja e Mbrojtjes e Malit të Zi, Olivera Injac u takua me Ambasadorin e Republikës së Shqipërisë në Malin e Zi, Ridi Kurtezi

Ambasadori Ridi Kurtezi përgëzoi ministren Injac për zgjedhjen e saj në detyrë dhe shprehu gatishmërinë e saj për të vazhduar dhe thelluar bashkëpunimin e suksesshëm në fushën e mbrojtjes midis dy vendeve aleate. Kurtezi gjithashtu iu referua bashkëpunimit thelbësor midis dy vendeve brenda kornizës së iniciativave rajonale, e cila kontribuon në mënyrë të konsiderueshme në forcimin e besimit.

Ministrja e Mbrojtjes e Malit të Zi, Olivera Injac u takua më 11 dhjetor 2020 me Ambasadorin e Republikës së Shqipërisë në Malin e Zi, Ridi Kurtezi. Ministrja Injac shprehu kënaqësinë për takimin, duke pritur që gjatë mandatit të saj, bashkëpunimi me Republikën e Shqipërisë në fushën e mbrojtjes do të përmirësohet më tej, veçanërisht duke pasur parasysh interesat dhe angazhimet tona të përbashkëta, që ne ndajmë si fqinjë dhe aleatë në NATO. Injac e informoi ambasadorin Kurtezi për planet dhe aktivitetet e ardhshme në Ministrinë e Mbrojtjes.

Ambasadori Ridi Kurtezi përgëzoi ministren Injac për zgjedhjen e saj në detyrë dhe shprehu gatishmërinë e saj për të vazhduar dhe thelluar bashkëpunimin e suksesshëm në fushën e mbrojtjes midis dy vendeve aleate. Kurtezi gjithashtu iu referua bashkëpunimit thelbësor midis dy vendeve brenda kornizës së iniciativave rajonale, e cila kontribuon në mënyrë të konsiderueshme në forcimin e besimit. Gjatë takimit, Ambasadori Kurtezi ka përcjellë urimet më të mira për sukses gjatë mandatit në institucionin, që ajo drejton si dhe ka riafirmuar qëndrimin e Qeverisë shqiptare për të zgjeruar dhe për të intensifikuar më tej marrëdhëniet mes dy vendeve tona fqinjë, në dobi të progresit të gjithanshëm demokratik dhe përshejtit të agjendës së integritetit në sistemin e vlerave dhe standardeve evropiane. Ambasadori Kurtezi ka vlerësuar se pakica shqiptare në Malin e Zi është një urë e qëndrueshme miqësie dhe një faktor i rëndësishëm paqeje, stabiliteti, zhvillimi dhe integriteti. Pasi ka vlerësuar atë çka është realizuar deri më sot, ai ka inkurajuar forcimin e metejshëm të kohezionit social, krijimin e kushteve dhe mundësive të barabarta për të gjithë qytetarët e Malit të Zi. Bashkëbiseduesit theksuan besimin e përbashkët se të dy vendet do të bëjnë me sukses progres në zbatimin e agjendës së integritetit evropian, me mbështetjen e ndërsjellë, e cila do të vazhdojë të jetë themeli i stabilitetit në rajon.

Tashmë nuk është më tabu, edhe femrat ushtarake janë bërë pjesë e misioneve ndërkombëtare ku efektivat e Forcave të Armatosura janë të angazhuara në kuadër të NATO-s, OKB-së, etj. Një prej tyre është edhe rreshtere Alketa Kaziu, e cila para pak ditësh u nis drejt Kabulit-Afganistan, pjesë e Kontingjentit XIII paqëruajtës, të Batalionit të II të Këmbësorisë, të Forcave Tokësore. Kjo është përshëndetur edhe nga ministrja e Mbrojtjes Olta Xhaçka. “Rreshtere Alketa Kaziu, nga Batalioni i II të Këmbësorisë të Forcës Tokësore, bashkë me kolegët e saj të kontingjentit të XIII shqiptar u nisën drejt Afganistanit si pjesë e misionit të NATO-s, Rolute Support. Sot 200 efektivë të FA-së shërbejnë në misione, që nga Afganistani e deri në Sudanin e Jugut. Vlerësimi për ta nga aleatët reflekton transformimin e madh, që po ndodh sot në FA, duke u bërë çdo vit e më shumë një forcë profesioniste e standardeve të NATO-s”, shkruan ministrja Xhaçka.

USHTARAKET NË MISIONE NDËRKOMBËTARE

Rreshtere Alketa Kaziu, midis 200 efektivave në misionet ndërkombëtare

Investimi në Bazën e Kuçovës

Agjencia e NATO-s për Mbështetje e Prokurime:
Interes nga 36 kompani të huaja e vendase

*Në takim morën pjesë 60 përfaqësues të kontraktorëve potencialë
36 kompani të ndryshme, nga të cilat 22 të huaja dhe 14 shqiptare*

“Investimi për modernizimin e Bazës Ajrore të Kuçovës dalëngadalë po merr formë. Agjencia e NATO-s për Mbështetje dhe Prokurimet (NATO Support and Procurement Agency, NSPA) zbriti në terren bashkë me kontraktorët potencialë për t’i informuar mbi projektin”, - thuhet në 11 dhjetor në njoftimin e Ministrisë së Mbrojtjes.

Sipas njoftimit zyrtar, përfaqësuesit e Agjencisë së NATO-s për Mbështetje dhe Prokurimet prezantuan procedurat dhe dokumentacionin e nevojshëm, që duhet të përmbushin firmat kontraktore, përpara se të aplikojnë për kryerjen e punimeve për modernizimin e Bazës së Kuçovës dhe kthimin e saj në Bazë Ajrore Taktike të NATO-s.

Në këtë Konferencë morën pjesë përfaqësues të kontraktorëve potencialë nga disa vende të botës dhe grupi i punës i Forcave të Armatosura të Republikës së Shqipërisë. Gjithashtu, përfaqësuesit e Agjencisë së Prokurimeve dhe Mbështetjes së NATO-s i njohën përfaqësuesit e kontraktorëve potencialë me afatet si dhe inspektuan në terren sheshet e ndërtimit ku do të zbatohen projektet e modernizimit të Bazës Ajrore të Kuçovës.

Për shkak të pjesëmarrjes së madhe dhe masave kundër përhapjes së pandemisë, takimi u zhvillua në dy sesione. Në takim morën pjesë 60 përfaqësues të kontraktorëve potencialë 36 kompani të ndryshme, nga të cilat 22 të huaja dhe 14 shqiptare.

Deri në fund të muajit janar 2021, NSPA do të jetë e gatshme t’i përgjigjet çdo pyetjeje nga kompanitë e interesuara. Pas kësaj, deri në fund të muajit mars, kompanitë do të paraqesin ofertat, do të vlerësohen ato dhe do të shpallet fituesi. Pas firmosjes së kontratës, parashikohet, që punimet në terren të nisnin në muajin tetor 2021.

Gjithçka mori rrugë, më 21 tetor 2020, kur Komisioni për Sigurinë Kombëtare miratoi marrëveshjen teknike ndërmjet Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë dhe Agjencisë së Mbështetjes dhe Prokurimit të NATO-s, për realizimin e projekteve të Kuçovës, të financuara nga programi i investimeve të NATO-s për sigurinë, vitet 2019-2022.

NATO do të investojë mbi 50 milionë euro vetëm në fazën e parë të projektit për modernizimin e bazës ajrore të Kuçovës.

“Baza Ajrore e Kuçovës ka një histori të vjetër, ka filluar të përdoret si fushë aviacioni gjatë Luftës së Dytë Botërore nga ushtria italiane. Pas luftës nuk ka pasur aktivitet, deri në 5 maj të vitit 1955 datë shënon inaugurimin, si baza e parë ajrore e Aviacionit Luftarak Shqiptar. Për 50 vjet ka qenë shkolla praktike e fluturimeve luftarake për të gjithë pilotët, teknikët, specialistët dhe inxhinierët e avionëve aktivë të diplomuar nga shkolla e aviacionit. Janë kryer mijëra orë fluturime ditën dhe natën. Baza e Kuçovës e ka kryer me sukses detyrën, sot në bazë zhvillohen fluturime bashkë me partnerët e NATO-s. Ky vendim i Aleancës për ta kthyer në bazë taktike, do na shërbejë për të rritur shkallën e ndërveprueshmërisë me Aleancën”, - tha më 12 nëntor 2018, ish-komandanti i Forcave Ajrore, gjeneral brigade Vladimir Avdiaj.

Gjatë konferencës për shtyp, në Ministrinë e Mbrojtjes në prani të ministres Olta Xhaçka, në Tiranë, më

24 janar 2019, gjenerali i NATO-s, Tod Wolters ka folur edhe lidhur me arsyen se përse në Ballkan u zgjodh baza ajrore e Kuçovës. “Unë do të flas për Shqipërinë në lidhje me Kuçovën. Kemi një fushë të pozicionuar në një vend shumë strategjik. Ka kushte

atmosferike shumë të mira ku edhe mund të ulen shumë lehtësisht avionët. Do të vazhdojmë me përmirësimin e infrastrukturës. Forcat e armatosura shqiptare i japin një investim të fuqishëm NATO-s”, - tha gjenerali Tod Wolters.

Kurse ministrja e Mbrojtjes Olta Xhaçka deklaroi se: “Baza Ajrore e Kuçovës do të jetë së shpejti një bazë e NATO-s. Shqipëria është një vend i sigurt, ku Aleanca do të investojë kapacitetet e saj. Investimi i NATO-s në Kuçovë është i rëndësishëm jo vetëm për sigurinë kombëtare, por edhe atë rajonale. Brenda pak muajsh do të gati master-plani nga Agjencia e NATO-s për Prokurimet dhe Mbështetjen-NSP. Master-plani i hap rrugë fillimit të punimeve në terren. Demonstrimi që pamë sot tregon qartazi fuqinë e aleancën në shërbim të mbrojtjes kolektive. Vizita

e gjeneralit dëshmon qartë vëmendjen. Shqipëria është angazhuar në një sërë nismash në NATO. Kjo është e vetmja rrugë që tregon se vlerat euroatlantike janë zgjidhja dhe zgjedhja e Ballkanit Perëndimor”, - tha Xhaçka.

Me 5 gusht 2018, gazeta prestigjioze amerikane “Washington Post”, i ka dedikuar një artikull bazës ajrore që pritet të ndërtohet.

“Baza ajrore ka qenë atje për dekada të tëra. Baza do t’i shërbejë Shqipërisë dhe gjithashtu do të mbështesë operacionet e furnizimit me ajër të NATO-s, mbështetjen e logjistikës, policinë ajrore dhe stërvitjet. Kryeministri tha gjithashtu se zyrtarët po diskutojnë me Shtetet e Bashkuara mbi modernizimin e mëtejshëm të kapaciteteve ajrore shqiptare”, shkruhet në artikullin e “Washington Post”.

Vendimi është marrë nga Këshilli i Atlantikut Verior, organi kryesor ky për vendimmarrjen politike të NATO-s. Lajmi është bërë i ditur nga vetë kryeministri i Shqipërisë, i cili me anë të një postimi në Facebook tha më 4 gusht 2018 se: “Këshilli i Atlantikut të Veriut i NATO-s, organi kryesor vendimmarrës politik, ka vendosur të investojë 50 milionë euro për modernizimin e bazës ajrore në Kuçovë, 80 kilometra (50 milje) në jug të kryeqytetit Tiranë”.

Pak histori nga Baza Ajrore e Kuçovës

Reparti Ushtarak 3362 Kuçovë mbante emrin Reparti “23 Peza”. Ai u krijua si formacion i parë i madh luftarak i Forcave Ajrore për mbrojtjen e hapësirës ajrore të Republikës së Shqipërisë. Bërthama e parë e këtij regjimenti u krijua me vendim të posaçëm, ku u morën masa për përgatitjen e efektivit pilot e teknik, për teknikën e re reaktive me të cilën do të pajisej reparti. Krahas këtyre u morën masa për përgatitjen e ambienteve për pritjen e efektivit dhe teknikës. Pas përfundimit të përgatitjes së efektivit pilot e inxhiniero-teknik, Regjimenti mori formën e plotë, i gatshëm për kryerjen e detyrave. 15 maj 1955 është dita e krijimit të regjimentit. Me vendim të posaçëm të Kuvendit Popullor Nr.81 datë 06.11.1956, Regjimentit i dorëzohet Flamuri Luftarak me mbishkrimin “Regjimentit 23 të Aviacionit Gjuajtës PEZA” (botuar në gazetën zyrtare të vitit 1956, faqe 494). Në janar të vitit 1956 në regjiment filloi përgatitja luftarake e organizuar mbi bazën e një planëzimi të rregullt. Në maj të këtij viti me urdhër të ministrit të Mbrojtjes u krijua nënreparti i oficinës së mirëmbajtjes së aviacionit me komandant Daut Gurabardhi, ndërkohë që një pjesë e pilotëve shkuan për studime për helikopterë.

Në korrik të vitit 1957 në këtë aerodrom u ul për herë të parë avioni bombardues JI- 28, i cili hyri në armatimin e Aviacionit tonë Luftarak. Në dhjetor në Kuçovë ulet një avion transporti anglez Skymaster. Me vendim të Presidiumit të Kuvendit Popullor për kryerjen me sukses të kësaj detyre

u dekoruan pilotët Kosta Dede e Mahmut Hysa, si dhe aviodrejteshi Shyqyri Balla. Në muajin shtator 1959 regjimenti mori pjesë në stërvitjen me trupat e armatës në rajonin e Ersekës. Dhe në muajin nëntor regjimenti mori pjesë në paradën ushtarake me rastin e 15-vjetorit të çlirimit të atdheut. Në muajin prill të vitit 1961, për herë të parë filloi eksperimentimi i karburantit të markës shqiptare i prodhuar nga punonjësit e laboratorit të naftës me në krye inxhinierin Stefan Kagjini. Komandanti i Regjimentit piloti Niko Hoxha me avionin 332 bëri provën e parë në ajër.

Në vitin 1964 në varësi të regjimentit u krijuan dy reparte të reja, Batalioni i Shërbimit të Aerodromit dhe Grupi i Radio-Dritës. Në vitin 1965 krijohet skuadrilja e tretë reaktivo-mësimore për përgatitjen e pilotëve, teknikëve të rinj, me komandant pilotin Sali Dibra. Në fillim të vitit 1966 filluan punimet për ndërtimin e Uzinës së Riparimit të Avionëve, ndërsa

në muajin prill reparti pajiset me një skuadrilje MIG-17. Në gusht të vitit 1975 eksperimentohet për herë të parë qitje natën me raketa, ndërsa në vitin 1977 për herë të parë eksperimentohet bombardimi nga fluturimi horizontal në lartësi të vogël. Në vitin 1979, në detyrën e komandantit të regjimentit emërohet Harilla Rebi dhe në atë të komisarit Viktor Vangjeli. Po këtë vit u vu në gatishmëri për drejtimin luftarak të regjimentit Vendkomanda e Kohës së Luftës.

Në paradën ajrore me rastin e 35-vjetorit të çlirimit të atdheut, reparti mori pjesë me 9 avionë. Në vitin 1984 reparti emërohet “Regjimenti 23 i Aviacionit Gjuajtës Bombardues”, ndërsa në vitin 1985 dekorohet me urdhrin “Për shërbime të shquara në fushën e mbrojtjes”. Në vitin 1995 krijohet Baza e Mbrojtjes Ajrore Kuçovë, Reparti Ushtarak 4030.

Nënkolonel DËFRIM HAXHIJA*

Dega e Mësimeve të Nxjerra, e Qendrës së Ekselencës së NATO-s “Security Force Assistance” në bashkëpunim të ngushtë me Departamentin e Psikologjisë Ushtarake në Shtabin e Përgjithshëm të Ushtrisë Italiane dhe të mbështetur nga disa vende anëtare të NATO-s dhe ato partnere, po punon në një projekt studimi i titulluar “SFA Operator Profile”, duke grumbulluar nëpërmjet intervistimit, përvojat e shumë grave dhe burrave nën uniformë, të cilët kanë shërbyer në mbarë botën si Këshilltarë, Mentorë dhe Trajnues, në mënyrë që të hartojë një profil unik të operatorit të Forcës Asistuese për Siguri (Security Force Assistance-SFA).

Objektivat e këtij projekti janë: Përcaktimi i përshkrimit të pozicionit (procesit) të punës për operatorët SFA (Këshilltarët, Mentorët dhe Trajnuesit) në lidhje me emërtimin, përgjegjësitë dhe detyrave specifike të tyre; Identifikimi dhe analizimi i procesit dhe procedurave të përzgjedhjes së operatorëve SFA nga vendet anëtare dhe ato partnere të NATO-s; Identifikimi dhe analizimi (nëse janë aplikuar) i kritereve për aftësinë dhe performancën e operatorëve SFA për të kryer me sukses misionin dhe detyrën; Analizimi i kompetencave dhe përgjegjësi-ve thelbësore të operatorëve SFA; Identifikimi dhe analizimi i procesit dhe llojit të trajnimit dhe stërvitjes së zhvilluar me peratorët SFA nga vendet anëtare dhe ato partnere të NATO-s, para dislokimit të tyre në mision; Analizimi i metodave për krijimin e rrrjetit të bashkëpunimit profesional nga operatorët SFA gjatë kryerjes së misionit, detyrës në teatrin operacional (ZO); Identifikimi i boshllëqeve dhe mangësive doktrimore në fushën e Forcës Asistuese për Siguri (Security Force Assistance – SFA).

Produkti përfundimtar i këtij projekti, do të jetë publikimi i një raporti analitik me rekomandime dhe konkluzione lidhur me: Definicionin e standardizuar për profilin e operatorit të Forcës Asistuese për Siguri (Security Force Assistance-Operator Definition); Formulimine formatit të përshkrimit të vendit/pozicionit/procesit të punës/detyrës së operatorit SFA; Standardizime të procesit të selektimit dhe rekrutimit të personelit për dislokim në misionet SFA të drejtuara nga NATO, OKB, BE etj; Rekomandime për përmirësimin e programve, korrikulave dhe tematikave për procesin e edukimit, trajnimit dhe stërvitjes para-dislokuese të këtij personeli; Rekomandime për standardizimin e kritereve të vlerësimit të performancës për operatorët SFA; Rekomandime për rishikimin e doktrinës dhe përgatitjen e manualeve fushore për të plotësuar mangësitë dhe boshllëqet e konstatuara në referencat dhe materialet studimore për përgatitjen e tyre.

Ashtu siç u përmend më sipër, ky projekt bazohet kryesisht në të dhënat e grumbulluara dhe analizuara nga përvoja e jetuar e personelit ushtarak dhe civil, që ka asistuar dhe shërbyer përkrah Forcave Lokale të Sigurisë në misionet e NATO-s, OKB dhe BE.

Vendi ynë, si vend anëtar i Aleancës si dhe një nga vendet theme-luese dhe kontribuese të Qendrës së Ekselencës, është përfshirë në këtë projekt studimi dhe do të përfitojë nga produktet e tij. Lidhur me këtë në datë

Projekt studimi “SFA Operator Profile”

Ushtarakët tanë në Qendrën e Ekselencës së NATO-s, Romë-Itali

Ushtarakët e FA me përvojë në misionet e mbështetjes të pages, intervistohen online nga Qërndra e Ekselencës të NATO-s “Security Force Assistance”, Itali

16.12.2020, një personel ushtarakësh nga Forcat tona të Armatosura, të cilët kanë shërbyer në misione si Këshilltarë, Mentorë dhe Trajnues, u intervistuan nga grupi i punës i këtij projekti. Aktiviteti u krye virtualisht online për arsye të situatës pandemice covid-19. Ushtarakët tanë shpalosën eksperiencat e tyre në misione dhe diskutuan me profesionalizëm të lartë shumë çështje duke rekomanduar ide dhe koncepte tepër të vlefshme për këtë projekt.

Deri tani nga grupi i punës, janë intervistuar personeli ushtarak dhe civil dislokuar në rreth 18 teatro të ndryshme operationale në vendet pritëse (HN) post-konfliktuale apo të brishta (rreth 100 operatorë të intervistuar dhe së bashku me përgjigjet e pyetësorëve rerth 220 rekorde personale), duke u fokusuar kryesisht në aspektet që lidhen me misionin dhe performancën e tyre. Drejtuesit e këtij projekti patën mundësinë të perceptojnë dhe analizojnë përmes kujtesës operatorëve SFA realitetin e ndërveprimit ndërmjet qasjeve dhe qëndrimeve të ndryshme, me synimin epërbashkët për të evidencuar praktikatat më të suksesshme dhe për të rekomanduar rrugë dhe mënyra

konkrete për kapërcimin në të ardhmen të barrierave të hasura prej tyre.

Çdo përvojë që ka ofruar edhe një operator i vetëm, do të jetë pjesë e raportit përfundimtar të projektit, me kushtin e vetëm për të analizuar edhe perspektivën e tyre, duke e zhvilluar kështu projektinmbi bazëne një fryme bashkëpunuese dhe gjithëpërfshirëse.

Të gjitha përvojat e mbledhura prej përgjigjeve nga intervistat dhe pyetësori i vënë në dispozicion, drejtuan grupin e punës së këtij projekti gjithashtu, të fokusojdhe thellojë studimin në disa sfida dhe drejtime të reja, të cilat janë:

- Cilat janë ndryshimet midis këshilltarit,mentorit dhe trajnuesit?
- Si mund ta mbështesim dhe përmirësojmë procesin e përzgjedhjes dhe trajnimit të operatorit SFA para dislokimit në mision?
- Njohja e kulturës, vetëdija (ndërgjegjësimi)kulturore apo përshtatshmëria kulturore: cila do të jetë fjala kyçe për të përcaktuar një kompetencë thelbësore për atë që asiston dhe punon së bashku me Forcat Lokale të Sigurisë të vendit pritës (Host Nation-HN)?

- A është Ndjeshmëria (Empatia)një nga “armët” kryesoretëaftësisë së një operatori SFA për të qenë i suksesshëm në krijimin e marrëdhënieve miqësore me personelin në vendin pritës?

Këto dhe disa pyetje të tjera hipotetike po drejtojnë studimin në vazhdim, duke stimuluar debatin e grupeve të interesit dhe duke mbajtur të përqen-

druar dhe motivuar grupin e punës në hartimin dhe botimin e Raportit përfundimtar. E ardhmja dhe qëllimi ambicioz mbas publikimit të raportit është krijimi i një komuniteti interesi, i cili do të kishte operatorin/specialistin e SFA si pikë qendrore, në shërbim dhe përfitim të komandave dhe vendeve të NATO-s e ato partnere. Më konkretisht ky synim konsiston në krijimin në të ardhmen të një bërthame kyce diskutimi duke zhvilluar, ndarë dhe ofruar zgjidhje të prekshme për problemet dhe boshllëqet e konstatuara në të shkuarën dhe përmirësimin e profilit dhe performances së operatorëve SFA në operationet dhe misionet e ardhshme të drejtuara nga NATO dhe organizatat e tjera ndërkombëtare. Kjo është edhe arsyeja që ky Raport mendohet të jetë një dokument i rishikueshëm “live document”, duke e përditësuar atë me analiza dhe rekomandime koherente.

“Security Force Assistance” është struktura më e re e akredituar nga NATO dhe e 25-ta në rrjetin e qendrave të ekselencës të krijuara në vende të ndryshme anëtare të Aleancës dhe krijimi i saj erdhi si domosdoshmëri në mbështetje të Konceptit të ri Strategjik të Aleancës. Shqipëria është shteti i parë që mbështeti fuqishëm iniciativën italiane dhe së bashku me Slloveninë arriti të jetë një nga nënshkruesit e parë të Memorandumeve të Mirëkuptimit më 18 dhjetor 2017, duke bërë të mundur që të konvergojnë interesat kombëtare në një drejtim me ato të Aleancës dhe të ndërmarrin një linjë të përbashkët veprimi. Në Nortfolk, Virxhinia të SHBA, u firmos me 18 dhjetor 2017 ngritja e qendrës së 25 të ekselencës së NATO-s, me seli në Romë.

Në ditën e firmosjes së Memorandumit, 18 dhjetor 2017, Gjenerali i NATO-s Denis Mericer, përshëndeti vendet e përfshira në krijimin e kësaj qendre të rëndësishme të ekselencës duke vënë në dukje se “qendrat tona të ekselencës janë të një rëndësie kyç për përmirësimin e bashkëveprimit të aleatëve dhe partnerëve, ku Transformimi i Komandës së Aleatëve luan një rol koordinativ. Jam i bindur se kjo qendër e re ekselence do ta përmbushë misionin e saj ambicioz”.

Misioni i kësaj qendre ekselence është përmirësimi i efektivitetit të NATO-s në promovimin e stabilitetit dhe të përpjekjeve riorganizuese për skenarët e mundshëm të konfliktive dhe të postkonfliktive si edhe për të siguruar një mundësi unike për aleancën, vendet anëtare dhe partnere në fushën e Asistencës së Forcave të Sigurisë.

**Shefi i Degës së Mësimeve të Nxjerra Qendra e Ekselencës së NATO-s “Security Force Assistance”, Rome, Itali*

Komandanti i Forcës Detare, gjeneral brigade Ilir Xhebexhia

Forca Detare do të realizojë misionet në det sipas standardeve të NATO-s

Komandanti i Forcës Detare gjeneral brigade Ilir Xhebexhia, priti atasheun ushtarak të Republikës së Italisë kolonel Nicola Piccolo

Me marrjen e detyrës së re, Komandanti i Forcës Detare gjeneral brigade Ilir Xhebexhia, ka zhvilluar një sërë takimesh me atashetë ushtarakë të vendeve anëtare të NATO-s të atashuara në vendin tonë ku është diskutuar për nivelin e zhvillimit të deritanishëm dhe bashkëpunimin me forcat detare reciproke. Kështu Komandanti i Forcës Detare gjeneral brigade Ilir Xhebexhia, priti më datë 10 dhjetor 2020, në një vizitë kortezie atasheun ushtarak të Republikës së Italisë kolonel Nicola Piccolo në vendin tonë. Mbasi i uroi mirëseardhjen në Komandën e Forcës Detare, gjeneral brigade Xhebexhia theksoi marrëdhëniet e mira që

ekzistojnë ndërmjet dy vendeve dhe veçanërisht ndërmjet dy forcave detare, njëkohësisht e njohu ata me punën dhe përpjekjet që ka bërë efektivi i Forcës Detare për realizimin e misionit në det dhe përmbushjen e angazhimeve e standardeve të NATO-s. Nga ana e tij kolonel Piccolo, falenderoi komandantin e Forcës Detare për mikpritjen dhe

shprehu gatishmërinë e tij personale dhe të Forcave të Armatosura të Italisë për të vazhduar dhe shtuar bashkëpunimin në çdo fushë që të dy palët e shohin me interes të përbashkët. Para pak ditësh Komandanti i Forcës Detare gjeneral brigade Ilir Xhebexhia, ka zhvilluar takime zyrtare edhe me atashetë ushtarakë të Turqisë dhe Rumanisë.

Forca Detare: Vlerësohet kontributi i nënoficerëve të SIHVD-së

"Certifikatë Mirënjohje" për kapter Teofik Gjoka dhe kapter Tonin Pepa

Në Komandën e Forcës Detare u zhvillua ditën e mërkurë, me 9 dhjetor 2020, një ceremoni e thjeshtë në respekt të dy nënoficerëve të Kompanisë SIHVD, kapter Teofik Gjoka dhe kapter Tonin Pepa, të cilët e mbyllën me nder karrierën e ushtarakut aktiv.

Me këtë rast, Shefi i Shtabit FD, Kapiteni Rangut të I-rë, Sabri Gjinollari, në emër të Komandantit të FD, Gjeneral Brigade Ilir Xhebexhia, evidentoi përkushtimin dhe kontributin e nënoficerëve të lart përmendur në çdo detyrë që i është caktuar, duke i vlerësuar ata me "Certifikatën e Mirënjohjes".

Ndërsa Kapter Teofik Gjoka, mbas një shërbimi disa vjeçar në Shërbimin Hidrografik, ju bashkua Kompanisë së Vëzhgimit Detar, kapter Tonin Pepa, ju bashkua kësaj kompanie, mbas një shërbimi disa vjeçar në ish Repartet bregdetare të rajonit Shëngjin-Lezhë.

Të dy këta nënoficerë kanë lënë gjurmë si nënoficerë shembullorë e të disiplinuar, në nënrepartet e FD, përmbi 30 vjet. Në fund të dy nënoficerëve të nderuar ju urua shëndet në jetën e tyre civile. Tashmë, në Komandën e FD është krijuar traditë, nderimi dhe respektimi i të gjithë ushtarakëve, që për shkak të reformës, janë të detyruar të thonë: Lamtumirë armë!

Gjeneral brigade Sallaku priti atasheun turk, kolonel Kablay

Komandanti i Komandës Mbështetëse, gjeneral brigade Ndrim Sallaku priti me 14 dhjetor në një takim kortezie atasheun e ri ushtarak të Turqisë, kolonel Muhammet Kablay. Gjeneral brigade Sallaku pasi i uroi mirëseardhjen kolonelit turk e falenderoi atë për mbështetjen që Turqia i ka dhënë Forcave tona të Armatosura e Komandës Mbështetëse ndër vite dhe në mënyrë të veçantë për ndihmën e madhe të donacioneve në kuadër të emergjencave civile (EC). "Ndihma e Turqisë për Forcat e Armatosura në përgjithësi e për Komandën Mbështetëse në veçanti ka dhënë një ndihmesë të madhe në kryerjen e detyrave dhe përballimin e operacioneve në mbështetje të komunitetit në rast fatkeqësish natyrore, siç ishte rasti i tërmetit të vitit të kaluar si dhe situata e pandemisë globale Covid - 19", u shpreh gjeneral brigade Sallaku. Nga

ana e tij, kolonel Kablay falenderoi për pritjen dhe njohjen e tij nga afër me Komandën Mbështetëse. Ai vlerësoi punën e kësaj komande për specifikën e saj në mbështetje jo vetëm të Forcave të Armatosura, por edhe të komunitetit në rast emergjencash civile. Kolonel

Kablay shprehu gatishmërinë për vazhdimin e rritjes e bashkëpunimit mes Turqisë dhe Shqipërisë në fushën e mbrojtjes edhe në të ardhmen. Takimi përfundoi me urime për festat e fundvitit dhe shkëmbimin e dhuratave për të dyja palët.

Filloi Kursi 45-të i Avancuar i Nënoficerit

Me datë 7.12.2020 në QAPN filloi Kursi 45-të i Avancuar i Nënoficerit, i përbërë nga 35 kursantë, ku 13 prej tyre janë femra. Pavarësisht situatës së vështirë që po kalojmë për shkak të pandemisë Covid-19, trupa mësimore e QAPN është e angazhuar maksimalisht në realizimin e kurseve të planëzuara vjetore, duke zbatuar me rigorozitet protokollin e masave ndaj pandemisë Covid-19. Ky kurs ka si qëllim përgatitjen e nënoficerit në rolin e zv/komandantit të togës në specialitetin përkatës. Në këtë kurs marrin pjesë nënoficerë me gradën "Tetar". Gjatë këtij kursi për 8 javë me radhë, kursantët do të thellojnë njohuritë dhe përgatitjen ushtarake në këto module: Lidership, Rregullore-Ligjshmëri, Taktikë, SHLT, Përgatitje Zjarri, Përgatitje Fizike.

ZËVENDËSKOMANDANTI I FORCËS AJRORE, KOLONEL YLLI PULAJ

Turqia kontribuon në rritjen e kapaciteteve të Forcës Ajrore

Zëvendëskomandanti i Forcës Ajrore, kolonel Ylli Pulaj priti atasheun ushtarak të Turqisë, kolonel Muhammet Kelami Kablay

Më datë 10 dhjetor 2020, zëvendëskomandanti i Forcës Ajrore, kolonel Ylli Pulaj priti në një vizitë kortezie atasheun ushtarak të Republikës së Turqisë në vendin tonë, kolonel Muhammet Kelami Kablay. Gjatë vizitës, kolonel Kablay shoqërohej nga oficeri koordinator i palës turke në Bazën Ajrore, Kuçovë major Taner Arin dhe asistenti i tij. Kolonel Pulaj falenderoi atasheun për vizitën e tij në Komandën e Forcës Ajrore në Rinas dhe për mbështetjen e vazhdueshme që kanë dhënë Republika e Turqisë dhe Forcat e Armatosura Turke në rritjen e zhvil-

limin e kapaciteteve ushtarake të Forcës Ajrore si dhe shprehu mirënjohjen e Forcës Ajrore dhe FARSH për mbështetjen me investime nga Forcat e Armatosura Turke të disa projekteve infrastrukturore në Bazën Ajrore, Kuçovë.

Më pas, Kolonel Kablay, falenderoi zëvendëskomandantin e Forcës Ajrore për pritjen dhe shprehu vlerësimet e tij personale dhe të Forcave të Armatosura të Turqisë për vijimin e bashkëpunimit në fushat që të dy palët e shohin me interes të përbashkët.

Baza Ajrore-Farkë: 6 dhjetor 1967- 6 dhjetor 2020

Historiku i Bazës Ajrore Farkë

Shumica e personelit teknik dhe pilot është kualifikuar në shkolla dhe njësi perëndimore si në Itali, SHBA, Turqi, Greqi, Gjermani, Francë dhe Mbretëri të Bashkuar

Para pak ditësh u kujtua 53 vjetori i Bazës Ajrore Farkë, ku si datëlindje është 6 dhjetori 1967. Baza Ajrore Farkë mban peshën kryesore në operacionet e kërkim-shpëtimit dhe të situatave të emergjencës në vendin tonë. Në korrik 1956, pilotët dhe teknikët u dërguan në ish-Bashkimin Sovjetik për t'u trajnuar në përdorimin e helikopterëve. Në qershor 1957, u krijua Njësia e Transportit Ushtarak nr. 5818 dhe struktura e saj organizative përfshinte një MI-4, tre MI-1, disa aeroplanë JAK-11, JAK-18 dhe PO-2.

Më 4 shtator 1957, mijëra njerëz në Tiranë panë duke fluturuar një helikopter në qiell për herë të parë në vendin tonë. Helikopteri i pilotuar nga Peço Polena fluturoi mbi itinerarin Tiranë-Shkodër-Tiranë. Fluturimet me helikopterë MI-4 vazhduan duke përmbytur detyra të veçanta, veçanërisht në situatat e dimrit në vitet 1958, '59, '60, në kushte shumë të vështira të motit.

Në vitin 1967, rreth 30 helikopterë të rinj MI-4 të prodhuar në Kinë u përfshinë në këtë njësi. Kjo njësi u emërua "Regjimenti i Helikopterëve" më 6 dhjetor 1967 dhe komandant i saj u emërua Lulo Musaj. Pra, 6 dhjetori i vitit 1967 është data e krijimit të Bazës Ajrore Farkë. Regjimenti përfshinte tre skuadrilje të helikopterëve MI-4, një njësi për të riparuar helikopterët, pistën për helikopter, që lejonte ngritjen dhe uljen në të njëjtën kohë të disa helikopterëve, kazermat dhe kushtet normale për personelin, rojet dhe gjithë infrastrukturën e nevojshme për të përmbytur detyra.

Baza Ajrore Farkë ka dhënë një kontribut të jashtëzakonshëm në kryerjen e trajnimeve të ndryshme ushtarake

të asaj kohe, por edhe për të ndihmuar popullsinë në raste emergjente civile, veçanërisht në raste përmbytjesh, zonash të bllokuara malore nga bora, tërmete apo edhe në kohë krize.

Kjo bazë ka marrë pjesë gjithashtu në disa stërvitje, stërvitje të Forcave Ajrore, ose stërvitje të përbashkëta me

forcat e njësive të tjera të Forcave të Armatosura, duke treguar cilësi dhe nivel të lartë të trajnimit të fluturimit.

Për të kryer misionin e saj, personeli i kësaj baze është trajnuar intensivisht për të mbajtur në gatishmëri të vazhdueshme teknikën ajrore, për të përmbytur detyra të tilla si, transportimin

e trupave, operacionet e kërkimit dhe shpëtimit (SAR), shpërndarjen e ndihmës ushqimore, ose transportimin e pacientëve në emergjencat civile. Në vitet e fundit, infrastruktura bazë është përmirësuar ndjeshëm kryesisht për shkak të ndihmës së dhënë nga Aleatet. Personeli i Bazës Ajrore Farkë

është kualifikuar për të përmbytur standardet dhe misionin e saj. Kjo bazë është një simbol i bashkëpunimit me aleatët tanë në stërvitje të përbashkëta, ku atje pjesëmarrësit kanë treguar dinjitet dhe profesionalizëm duke koordinuar veprimet për të përmbytur misionin.

Çdo vit, kryen mbi 500 fluturime në operacione humanitare për të ndihmuar njerëzit në nevojë, për të transportuar të sëmurët, kundër zjarreve, transportin e ndihmave humanitare, në mbështetje të komunitetit gjatë përmbytjeve, etj. Treguesi i vërtetë dhe i prekshëm i të gjithë shqiptarëve ishte kontributi i dhënë në vitet e fundit gjatë përmbytjeve në Shkodër, ku përkundër kushteve të papërshtatshme të motit, pilotët ndihmuan njerëzit. Pilotët e bazës ajrore janë trajnuar që të jenë në gjendje të kryejnë operacione ajrore në kushte të ndryshme të motit dhe të ndërveprojnë me ushtritë e tjera aleate të NATO-s. Shumica e personelit teknik dhe pilot është kualifikuar në shkolla dhe njësi perëndimore si në Itali, SHBA, Turqi, Greqi, Gjermani, Francë dhe Mbretëri të Bashkuar. Baza Ajrore Farkë mban peshën kryesore në operacionet e kërkim-shpëtimit dhe të situatave të emergjencës në vendin tonë.

Komanda e Forcës Tokësore-garnizoni Zall-Herr

Gradohen 115 ushtarakë nga efektivat e Forcës Tokësore

Në Forcën Tokësore, për vitin 2020 u graduan 1 kolonel, 4 nënkolonel, 14 major, 12 kapiten, 4 toger, 3 kryekapter, 15 kapter, 13 rreshter, 49 tetarë

Paraditen e ditës së mërkurë, 16 dhjetor 2020, në ambientet e Komandës së Forcës Tokësore në garnizonin e Zall-Herrit, u zhvillua ceremonia e gradimeve të personelit të Forcës Tokësore.

Në këtë ceremoni morën pjesë komandanti i Forcës Tokësore, gjeneral brigade Arben Kingji, shefi i Shtabit të Forcës Tokësore, kolonel Ilirjan Dauti, komandantët e batalioneve si dhe personeli i graduar i Forcës Tokësore.

Kjo ceremoni u hap me leximin e urdhrit të ministrit të Mbrojtjes dhe shefit të Shtabit të Përgjithshëm të Forcave të Armatosura për dhënien e gradave personelit oficer dhe nënoficer të Forcës Tokësore.

Më pas fjalën e rastit e mori komandanti i Forcës Tokësore, gjeneral brigade Arben Kingji, i cili pati nderin dhe kënaqësinë që të vendoste gradën e radhës efektivave që ai drejton.

Duke i uruar atyre suksese për gradimin e merituar ndër të tjera theksoi: "... arritjet, rezultatet e larta si dhe performanca që ju keni treguar me punën tuaj, u shpërblye sot me marrjen e gradës së radhës. Përparimi në gradë, mundëson vijueshmërinë e mëtejshme në karrierën tuaj si ushtarakë. Unë besoj se ky vlerësim, që vjen për ju sot, do të jetë motivim për të rritur përkushtimin dhe profesionalizmin tuaj çdo ditë, në detyrat ku ju shërbeni si pjesë e Forcës Tokësore. Unë uroj që ky promovim sot të pasohet nga të

tjerë në vitet në vijim të karrierës tuaj ...". Në Forcën Tokësore, për vitin 2020 u graduan 1 kolonel, 4 nënkolonel, 14 major, 12 kapiten, 4 toger, 3

kryekapter, 15 kapter, 13 rreshter, 49 tetarë. Zhvillimi i ceremonive të gradimeve, emërimeve të reja, transferimeve dhe daljeve në rezervë mbart

vlera të veçanta, dëshmi e vlerësimit dhe njëkohësisht e respektit, që u bëhet personelit oficer, nënoficer, ushtar dhe civil në FT.

Komandanti i Forcës Tokësore, gjeneral brigade Arben Kingji: Përparimi në gradë, mundëson vijueshmërinë e mëtejshme në karrierën tuaj si ushtarakë. Unë besoj se ky vlerësim, që vjen për ju sot, do të jetë motivim për të rritur përkushtimin dhe profesionalizmin tuaj çdo ditë, në detyrat ku ju shërbeni si pjesë e Forcës Tokësore.

NË AMBIENTET E KOMANDËS SË FORCËS AJRORE, NË RINAS

Aktivitet festiv me vajzat e Dëshmorit të Atdheut, Kapiten Florian Delia

Forca Ajrore do të kujtojë gjithmonë me nderim dhe respekt punën dhe veprën e Dëshmorëve të Saj, si dhe do të ketë gjithmonë vëmendjen tek familjet e tyre kryesisht tek vajzat Fjolla, Klea dhe Jehona që janë në moshën e rritjes

Paraditen e datës 16 dhjetor 2020, në ambientet e Komandës së Forcës Ajrore, në Rinas u zhvillua aktiviteti festiv me vajzat e Dëshmorit të Atdheut Kapiten Florian Delia me rastin e festave të fundvitit dhe ditëlindjes së vajzës së vogël Fjolla, e cila në fillim dhjetori mbushi 8 vjeç.

Të pranishëm në aktivitet ishin zëvendëskomandanti i Forcës Ajrore, kolonel Ylli Pulaj, përfaqësues të institucioneve të Forcës Ajrore në Garnizonin e Rinasit si dhe vajzat e Dëshmorit të Atdheut Kapiten Florian Delia të shoqëruara nga z. Jahja Delia, babai i Dëshmorit.

Kolonel Pulaj në fjalën e mirëseardhjes e cilësoi këtë ceremoni simbolike dhe domethënëse në respekt të Dëshmorit të Atdheut Florian Delia duke theksuar se Forca Ajrore do të kujtojë gjithmonë me nderim dhe respekt punën dhe veprën e Dëshmorëve të Saj, si dhe do të ketë gjithmonë vëmendjen tek familjet e tyre kryesisht tek fëmijët që janë në moshën e rritjes.

Më pas, zëvendëskomandanti në emër të personelit të Komandës dhe institucioneve të Garnizonit të Forcës Ajrore uroi Fjollën, Klean dhe Jehonën për festën e Vitit të Ri duke i dorëzuar njëkohësisht atyre dhuratat

që stafi i Komandës kishte pregatitur për vajzat e vogla të Dëshmorit.

Në vijim, babai i Dëshmorit falënderoi Komandën e Forcës Ajrore për kujtesën, surprizën e vlerësimin e vajzave të Florianit në prag të festave të fundvitit si dhe për urimin telefonik nga Kolonel Ylli Pulaj me rastin e ditëlindjes së Fjollës në fillim të dhjetorit.

Aktiviteti u mbyll me një foto të përbashkët dhe me një pritje në zyrën e Kolonel Pulaj, i cili shprehu interesimin e Tij mbi shëndetin dhe ecurinë në shkollë të vajzave të Dëshmorit në këtë situatë pandemie duke i siguruar ata që Forca Ajrore e ka gjithmonë derën e hapur për ti mbështetur e përkrahur sipas mundësive. Gjithashtu zëvendëskomandanti i uroi vajzat Fjollën, Klean dhe Jehonën të ecin në gjurmët e babait të tyre, e njëkohësisht Dëshmorit të Atdheut Kapiten Florian Delia.

Kryeministri i Malit të Zi, Zdravko Krivokapić, në Selinë e NATO-s

Stoltenberg: Mali i Zi mbetet besnik dhe aleat i përkushtuar i NATO-s

Zdravko Krivokapić: Nëse bëhet fjalë për të hyrë në konflikt me ndonjë politikë të Aleancës, ne do të pajtohemi me politikën e Aleancës në çdo rast, që është një përgjigje shumë e qartë për rrugën që do të marrë Mali i Zi

Sekretar i Përgjithshëm i NATO-s Jens Stoltenberg:

Sekretari i Përgjithshëm i NATO-s Jens Stoltenberg priti Kryeministrin e Malit të Zi Zdravko Krivokapić, në Selinë e NATO-s në Bruksel, ditën e martë, më 15 dhjetor 2020. Sekretari i Përgjithshëm i NATO-s Jens Stoltenberg falenderoi Malin e Zi për angazhimin e tij për sigurinë dhe stabilitetin në Ballkanin Perëndimor dhe kontributet e tij në misionet dhe operacionet e NATO-s. Të dy udhëheqësit diskutuan solidaritetin e Aleancës në luftimin e pandemisë COVID-19, sfidat aktuale të sigurisë dhe mënyrën se si NATO-2030 do të forcojë më tej Aleancën.

Pas takimit zyrtar, Sekretari i Përgjithshëm i NATO-s Jens Stoltenberg në deklarinë e përbashkët për shtyp me Kryeministrin e Malit të Zi, Zdravko Krivokapić, ka uruar këtë të fundit për emërimin si Kryeministër i Malit të Zi. “Unë dua t’ju falenderoj për angazhimin tuaj të fortë për integritimin Euro-Atlantik dhe reformat”, - tha Jens Stoltenberg. Ai u shpreh se: “Mali i Zi është një Aleat i vlerësuar, duke dhënë kontribute të rëndësishme për sigurinë tonë të përbashkët. Ju sigurori mbështetje financiare për Forcat e Sigurisë Afgane. Ju gjithashtu kontribuoni në misionin paqeruajtës të NATO-s në Kosovë. Ndërtimin dhe stabilitetin në Ballkanin Perëndimor. Mirëpres, që Mali i Zi po rrit shpenzimet e mbrojtjes. Të gjitha këto kontribute e mbajnë të fortë NATO-n”.

Duke ju drejtuar kryeministrit të Malit të Zi, Zdravko Krivokapić, Jens Stoltenberg tha se: “Pandemia COVID-19 vazhdon të na sfidojë të gjithëve, por Mali i Zi nuk qëndron vetëm. Qendra e ndihmës ndaj katastrofave të NATO-s ka koordinuar ndihmën për Malin e Zi dhe Aleatët kanë shpërndarë furnizime të domosdoshme mjekësore. Vetëm muajin e kaluar, Mali i Zi mori ndihmë përfshinte 20 ventilator nga rezervat e reja mjekësore të NATO-s. Ndërkohë furnizime shtesë me vlerë 500,000 euro janë në rrugën e tyre për në Malin e Zi. Ky është solidariteti i NATO-s në veprim”.

Duke u ndalur ne sfidat e sigurisë, z.Stoltenberg tha se: “në të njëjtën kohë, sfidat e sigurisë me të cilat u përballëm para pandemisë nuk janë zhdukur. Kështu që misioni i policisë ajrore të NATO-s vazhdon, për të garantuar sigurinë e qiellit tuaj, me avionë nga Italia dhe nga Greqia. Unë përgëzoi Malin e Zi për promovimin e stabilitetit në rajon. NATO mbetet e përkushtuar ndaj Ballkanit Perëndimor, është thelbësore për stabilitetin e Evropës. Ne gjithashtu diskutuam NATO-2030 dhe përpjekjet tona për ta bërë këtë Aleancë edhe më të fortë. Ne duhet të sigurohemi, që të qëndrojmë të fortë ushtarakisht, të bëhemi më të fortë politikisht dhe të marrim një qasje më globale ndaj sfidave me të cilat përballlemi. Unë pres që të punoj me ju dhe t’ju mirëpres në Samitin e NATO-s këtu në Bruksel vitin e ardhshëm”.

Pyetje, Ivan Mijanović, Radio dhe Televizioni i Malit të Zi: Qeveria e re malazeze njoftoi përmirësimin e marrëdhënieve me Rusinë, a mendoni se përforcimi i bashkëpunimit me Moskën mund të shkojë paralelisht me politikën e Aleancës dhe një pyetje për Kryeministrin Krivokapić: Cilat janë përshtypjet tuaja, pas vizitës së parë në NATO dhe vizitës tek Sekretari i Përgjithshëm? A do të vazhdojë Mali i Zi të përmbushë detyrimet nga anëtarësimi në NATO, si për shembull stërvitjet?

Ne besojmë në dialog, ne sigurojmë një mbrojtje kritike për të gjithë aleatët, por në të njëjtën kohë jemi në gjendje të përfshihemi në dialog me Rusinë, për një marrëdhënie më të mirë. Rusia nuk është një aleate. Ne kemi parë, që Rusia është përpjekur të përzihet në politikën e brendshme në proceset demokratike në disa vende aleate të NATO-s. Ne i kemi parë ata të jenë përgjegjës për sulmet kibernetike kundër institucioneve tona demokratike dhe kemi parë Rusinë të gatshme të përdorë forcën ushtarake kundër fqinjëve. Për shembull, ata kanë aneksuar në mënyrë të paligjshme Krimenë. Pra, ne duhet të ndjekim këtë qasje të dyfishtë. Frenim kritik, mbrojtje, por në të njëjtën kohë dialog dhe përmes kësaj të përpqemi të përmirësojmë marrëdhëniet me Rusinë, por Rusia duhet të respektojë të drejtën ndërkombëtare, të respektojë integritetin territorial dhe sovranitetin e të gjitha vendeve në Evropë.

Kryeministri i Malit të Zi, Zdravko Krivokapić

Më lejoni të rifilloj dhe t’i përgjigjem pyetjes së parë. Padyshim, në fjalën time përuruese, të cilën unë prezantova në Parlamentin e Malit të Zi, unë u bëra të gjithëve të ditur se ne do të forcojmë të gjitha marrëdhëniet e mira me të gjithë, përfshirë Rusinë. Kjo pjesë ishte e lidhur vetëm dhe vetëm me aktivitetet e nevojshme ekonomike dhe turizmin, sepse fluksi më i madh i turistëve në Mal të Zi vjen nga Rusia. Dhe kur bëhet fjalë për të hyrë në konflikt me ndonjë politikë të aleancës natyrisht ne do të pajtohemi me politikën e aleancës në çdo rast të tillë që është një përgjigje shumë e qartë për rrugën që do të marrë Mali i Zi. Kur bëhet fjalë për këtë pyetje të dytë, unë pjesërisht u përgjigja, duke folur për misionet, kështu që, nuk ka nevojë që unë të përsëris veten. Por kur bëhet fjalë për fushat e stërvitjes, pyetja juaj ndoshta ka të bëjë me situatën që ka ndodhur në malin Sinjajevina dhe ne do të analizojmë me kujdesin e duhur të gjitha mundësitë dhe do të gjejmë një terren të mirë trajnimi, që do të plotësojë standardet e NATO-s. Ne duhet të jemi shumë të kujdesshëm për gjithçka që po bëjmë, duhet të gjejmë zgjidhjen më të mirë në mënyrë që të plotësojmë nevojat e kërkesave të NATO-s dhe planet tona dhe të ruajmë vlerën thelbësore, që është para së

gjithash mjedisi ynë.

Pyetje, Jovana Djuricic, “Pobeda”: Zoti Sekretar i Përgjithshëm, a prisni që qeveria e re malazeze do të ketë një angazhim të plotë për anëtarësimin në NATO dhe a morët një konfirmim të tillë nga Kryeministri duke pasur parasysh se bashkëpunëtorët e tij të ngushtë dhe anëtarët e kabinetit të tij ishin kundërshtarët e mëdhenj të anëtarësimit në NATO, gjë që u demonstrua duke djegur flamurin e NATO-s. Dhe një pyetje më shumë për Kryeministrin, a do të ndryshojë ky vendim për alokimin e 2% të planifikuar për mbrojtje? Ky vendim u mor nga qeveria e mëparshme. A do të rishikohet kjo duke pasur parasysh edhe situatën me coronavirusin?

Sekretar i Përgjithshëm i NATO-s Jens Stoltenberg:

Mali i Zi do të mbetet besnik dhe aleat i përkushtuar i NATO-s, ky ka qenë mesazhi i qartë nga Kryeministri. Është një angazhim për të rritur më tej përpjekjet për modernizimin e forcave të armatosura të Malit të Zi dhe gjithashtu përsëritjen e faktit, që për shembull NATO siguron policinë ajrore për Malin e Zi. Dhe gjithashtu mendoj se duhet të kuptoni që anëtarësimi i Malit të Zi në NATO është i mirë për Malin e Zi, është mirë për NATO-n, është mirë për të gjithë rajonin. Dhe ajo që kemi parë është se NATO është aleanca më e suksesshme në histori, sepse ne kemi qenë në gjendje të ruajmë paqen. Qëllimi ynë nuk është të provokojmë një konflikt, por qëllimi ynë është të ruajmë paqen dhe stabilitetin është një parakusht për prosperitetin ekonomik. Ne kemi parë, që në të gjithë Evropën, çdo herë që NATO fton një anëtar të ri në aleancën tonë është mirë për sigurinë, por është gjithashtu e mirë për prosperitetin ekonomik. Pra, është në interes të Malit të Zi, është në interesin e të gjithë aleatëve të NATO-s, që të qëndrojmë së bashku. Kur qëndrojmë së bashku, ne jemi më të sigurt dhe ruajmë paqen dhe ky ishte një mesazh i qartë nga Kryeministri, që Mali i Zi do të vazhdojë të jetë një aleat i përkushtuar i NATO-s.

Kryeministri i Malit të Zi, Zdravko Krivokapić

Për të mos qenë në kundërshtim, unë do të doja të shprehja një mendim shumë të qartë. Isha profesor dhe pendohem, nëse ndonjë djege e flamurit

ka ndodhur në Malin e Zi, unë nuk e kam marrë parasysh atë për shkak të profesionit tim, unë kam qenë duke u marrë me profesionin tim. Pra, ajo që thatë i referohet vetëm një personi dhe unë dua të them se ai zotëria në fjalë dha një deklaratë duke specifikuar qartë se ai mbështet marrëveshjen, që koalicioni kishte nënshkruar menjëherë pas zgjedhjeve. Më lejoni të them dhe kjo është diçka që Sekretari i Përgjithshëm e ka thënë tashmë, të gjithë ne evoluojmë, ne ndryshojmë, kështu që lejoni që kjo të ndryshojë në mënyrë që të gjithë së bashku të jemi partnerë që do të vlerësojmë njëri-tjetrin, duke respektuar njëri-tjetrin dhe së bashku.

Pyetje, Maria Psara nga “Open TV” Greece: Zoti Sekretar i Përgjithshëm, ju keni shprehur shqetësime në lidhje me prokurimin dhe testimin e S-400 nga Turqia dhe SHBA-ja ka vendosur sanksione kundër Turqisë. Unë do të doja ta komentoja atë. Dhe ju lutem komentoni përsëri mbi rezultatet e Këshillit Evropian për Turqinë?

Sekretar i Përgjithshëm i NATO-s Jens Stoltenberg:

Më vjen keq që jemi në një situatë ku aleatët e NATO-s duhet të vendosin sanksione ndaj njëri-tjetrit. Dhe unë gjithashtu kam shprehur shqetësimet e mia në lidhje me pasojat e vendimit turk për të blerë sistemin rus S-400 të mbrojtjes ajrore dhe raketore. Ky është një vendim kombëtar, por sistemi S-400 nuk është i pajtueshëm me sistemet e NATO-s, ai nuk mund të integrohet në mbrojtjen e integruar ajrore dhe raketore të NATO-s dhe për këtë arsye unë kam shprehur shqetësimet e mia për këtë edhe më parë. Në të njëjtën kohë, unë i nxis të gjithë aleatët e NATO-s dhe Turqinë dhe aleatët e tjerë të shikojnë nëse ka mënyra për të gjetur një zgjidhje pozitive. Ne e dimë që ka pasur bisedime më parë për mundësinë e shpërndarjes së sistemeve të NATO-s, si për shembull sistemi “Patriot” ose “SAMP-T” që janë sisteme të NATO-s, që mund të forcojnë, të rrisin mbrojtjen ajrore turke, por gjithashtu ta bëjnë atë në një mënyrë, që është e përputhshme dhe e mundur për t’u integruar në mbrojtjen ajrore dhe raketore të NATO-s, kështu që mendoj se është e rëndësishme që të gjithë tani të shikojmë se si mund të gjejmë një zgjidhje pozitive të kësaj situatë të vështirë për Turqinë dhe aleancën.

Pyetje, Marina Maksimovic, Agjencia e Lajmeve “Tanjug”: Zoti Stoltenberg, meqenëse dëgjojmë shumë njerëz dhe politikanë nga vendet perëndimore që po thonë se, anëtarësimi në NATO i vendeve të Ballkanit Perëndimor është një garanci për paqen në rajon, a mendoni se ndoshta neutraliteti serb në këtë situatë mund të jetë një lloj rreziku

për paqen dhe stabilitetin në rajon?

Zoti Kryeministër Krivokapić. Ju folët për një rrugë paralele drejt BE-së dhe NATO-s. A mendoni se tani, në këtë moment kur të gjitha vendet janë në këtë ngërç kur bëhet fjalë për zgjerimin, a ju mundëson anëtarësimi në NATO për një hyrje më të shpejtë në BE?

Sekretar i Përgjithshëm i NATO-s Jens Stoltenberg:

Nëse një vend dëshiron të anëtarësohet në NATO sigurisht, që ne ulemi dhe diskutojmë dhe vlerësojmë nëse ato përmbushin standardet e NATO-s. Kjo është pikërisht ajo që bëjmë me Malin e Zi, ata i plotësuan standardet e NATO-s dhe ne e ftuam Malin e Zi. Ky është gjithashtu rasti me Maqedoninë e Veriut, anëtar i ynë më i ri, ata vendosëm të aplikojmë dhe ne vlerësuam se ata i plotësonin standardet e NATO-s, ne i ftuam dhe tani ata janë anëtar i ynë më i ri. Në të njëjtën kohë, ne natyrisht i respektojmë vendimet e Serbisë për të mos aplikuar për anëtarësim dhe ne respektojmë neutralitetin e Serbisë, ky është vendimi i tyre. Dhe nuk ka asnjë mënyrë, që NATO të përpiket ta ndryshojë atë vendim, ai është një vendim sovran serb të cilin ne e respektojmë plotësisht. Ne e mirëpresim, që Serbia është një partner i ngushtë i NATO-s, që ne punojmë së bashku me Serbinë për çështje të ndryshme. Për shembull, kemi pasur një stërvitje të madhe për lehtësimin e fatkeqësive atje, jo shumë vite më parë kemi punuar me ta. Gjithashtu në zona të tjera do të vazhdojnë të punojnë me Serbinë si një partner i ngushtë duke respektuar plotësisht sovranitetin e tyre dhe faktin që ata nuk duan të jenë anëtarë të ndonjë aleance ushtarake. Kemi partnerë të tjerë të ngushtë si Finlanda dhe Suedia. Ata nuk janë anëtarë të NATO-s por ata janë partnerë shumë të ngushtë të NATO-s dhe unë e mirëpres faktin që ne jemi gjithashtu në gjendje të forcojmë më tej partneritetin tonë me Serbinë, duke respektuar plotësisht vendimin e tyre kombëtar sovran për të qenë një vend neutral.

Kryeministri i Malit të Zi, Zdravko Krivokapić

Epo më lejoni të përgjigjem, pasi Sekretari i Përgjithshëm dha një përgjigje që përkon absolutisht me atë që unë mendoj. Më lejoni të kthehem përsëri tek ju, në dy pistat paralele që përmendët. Edhe pse duket se këto janë dy shtigje paralele në shikim të parë, çfarë është e sigurt dhe çfarë është demonstruar nga praktikat e deritanishme është që ne do të përfundojmë detyrimet tona që kanë të bëjnë me integritetin në BE, edhe nëse ky vend është një shtet anëtar i NATO-s. Dhe kjo është provuar në rastin e vendeve të tjera anëtare, kështu që unë besoj se kjo rrugë për të cilën Mali i Zi ka zgjedhur do të jetë më e shpejtë, më gjithëpërfshirëse, kështu që unë rekomandoj të gjithëve që të ndjekin të njëjtën rrugë.

Sekretari i Përgjithshëm i NATO-s Stoltenberg - Kryeministri portugez Costa

Sekretari i Përgjithshëm i NATO-s Jens Stoltenberg mirëpriti Kryeministrin portugez António Costa në Selinë e NATO-s të enjten më 10 dhjetor 2020. Ai falenderoi Portugalinë për angazhimin e saj për forcimin e marrëdhënieve transatlantike dhe kontributet konkrete në misionet dhe aktivitetet e NATO-s. Të dy udhëheqësit diskutuan luftën kundër terrorizmit, situatën në Mesdheun Lindor, bashkëpunimin NATO-BE dhe Samitin e NATO-s vitin e ardhshëm.

Në konferencën e përbashkët për shtypin, Sekretari i Përgjithshëm i NATO-s Jens Stoltenberg, tha se: “Portugalia ka qenë një Aleate e rëndësishme, që nga themelimi i NATO-s, duke kontribuar në sigurinë tonë të përbashkët dhe në mbrojtjen tonë kolektive në shumë mënyra të ndryshme. Portugalia rregullisht kontribuon me avionë në misionet tona të policimit ajror dhe anijet në operacionet tona detare. Ju gjithashtu merrni pjesë në brigadën tonë shumëkombëshe në Rumani. Dhe Portugalia ka një numër objektesh të ndryshme të NATO-s, duke përfshirë akademinë tonë të përparuar kibernetike”. Lidhur me takimin ai tha se: “Sot kemi diskutuar luftën tonë kundër terrorizmit ndërkombëtar. Në Afganistan, trupat portugeze kanë kontribuar për shumë vite për të siguruar, që Afganistani nuk mund të bëhet më kurrë një strehë e sigurt për terroristët ndërkombëtarë. Afganistani tani përballlet me një mundësi historike për paqe dhe NATO mbështet fuqishëm procesin e paqes afgane. Në muajt e ardhshëm, ne do të përballemi me vendime të vështira në lidhje me praninë tonë të ardhshme në atë vend. Por, çfarëdo që të vendosim, duhet ta bëjmë atë në një mënyrë të koordinuar dhe të rregullt. Portugalia gjithashtu kontribuon në misionin trajnues të NATO-s në Irak. Forcimi i forcave lokale, në mënyrë që ata të sigurojnë, që ISIS të mos kthehet, sepse parandalimi është më i mirë se ndërhyrja”.

“Ne, vazhdoi Stoltenberg, gjithashtu diskutuam situatën në Mesdheun Lindor. Situata është e vështirë. Por ne kemi punuar këtu në NATO për të vendosur një mekanizëm dekonflikti midis Turqisë dhe Greqisë. Unë mbetem i përkushtuar për forcimin e këtij mekanizmi. Mund të krijojmë kushte për bisedime për të zgjidhur mosmarrëveshjen themelore. Më në fund, ne diskutuam Samitin e NATO-s vitin e ardhshëm, ku unë do të paraqes rezultatet e projektit NATO 2030 dhe rekomandimet e mia për udhëheqësit për të provuar të ardhmen e Aleancës tonë. Dëshiroj të përgëzoj Portugalinë për Presidencën e ardhshme të BE-së, e mirëpres, që keni identifikuar forcimin e marrëdhënieve transatlantike si një nga përparësitë tuaja. Për shkak se sfidat me të cilat përballemi sot janë shumë të mëdha për çdo komb, ose organizatë për tu trajtuar i vetëm. Dhe lidhja transat-

Mbretëria e Bashkuar ka buxhetin më të madh të mbrojtjes në Evropë. 80% e shpenzimeve të mbrojtjes së NATO-s vijnë nga aleatët jo-BE dhe çdo përpjekje për të ndarë Evropën nga Amerika e Veriut jo vetëm që do të dobësojë NATO-n, por gjithashtu do të ndajë Evropën

lantike mbetet jetësore për sigurinë e Evropës”.

Për shkak të kufizimeve nga koronavirusi, nuk kishte gazetarë të pranishëm, por gazetarët kanë dërguar mesazhe që janë përgatitur nga stafi i Stoltenberg, në formë pyetjesh. Pyetje nga Rita Siza për “PUBLICO”-Portugali, dhe nga “Duarte Valente”-RTP Portugali. Cilat janë pritjet tuaja në lidhje me administratën e re të SHBA-së, që do të inaugurohet në janar, në lidhje me marrëdhëniet me NATO-n dhe aleatët. A shpresoni për një qasje më pak kritike, nga Shtetet e Bashkuara për çështje të tilla si Ndarrja e Barrave Financiare dhe Misionet e Përbashkëta? Dhe a keni diskutuar ndonjë plan për një vizitë të ardhshme të Biden në Bruksel?

Sekretari i Përgjithshëm i NATO-s Jens Stoltenberg:

Së pari, mezi pres të punoj me Presidentin e zgjedhur Joe Biden kur ai të bëhet President, sepse unë e di që ai e njeh NATO-n shumë mirë përmes përvojës së tij si Zëvendës President dhe gjithashtu si Kryetar i Marrëdhënieve me Jashtë në Senatin e SHBA-së. Ai është një mbështetës i fortë i lidhjes transatlantike. Dhe kur fola me të pas zgjedhjeve, ai gjithashtu edhe një herë, përsëriti mbështetjen e tij të fortë për NATO-n dhe për të punuar me të gjithë aleatët.

Unë e kam ftuar Presidentin e SHBA-së, Joe Biden të marrë pjesë në samitin e NATO-s, që do të zhvillohet në Bruksel vitin e ardhshëm, mezi presim ta kemi këtu. Kur kemi folur, ai deklaroi se, do të vijë në samitin e NATO-s. Gjithashtu do të jenë të pranishëm dhe liderë të tjerë botërorë.

NATO është i vetmi vend ku Amerika e Veriut dhe Evropa takohen çdo ditë, dhe kjo është platforma, organizata e cila ka ofruar siguri për të gjithë aleatët për më shumë se shtatë dekada. Unë mendoj se është jashtëzakonisht e rëndësishme, që ne të vazhdojmë të forcojmë lidhjen transatlantike. Dhe gjithashtu, pres që aleatët të vazhdojnë të respektojnë zotimet e tyre kur bëhet fjalë për ndarjen e barrës financiare, shpenzimeve të mbrojtjes. Unë e mirëpres, që Portugalia ka rritur investimet në mbrojtje, siç kanë bërë aleatët e tjerë. Gjithashtu besoj, që aleatët do të vazhdojnë të investojnë në sigurinë tonë, sepse ne jetojmë në një mjedis sigurie më sfidues dhe më të vështirë. Besoj fuqimisht se kemi nevojë për përpjekje më të forta të BE-së në mbrojtje dhe i mirëpres përpjekjet e BE-së për rritjen e shpenzimeve të mbrojtjes, zhvillimin e aftësive të reja dhe gjithçka që do të ndihmojë për të forcuar NATO-n, por BE nuk mund të zëvendësojë NATO-n.

80% e shpenzimeve të mbrojtjes së NATO-s vijnë nga aleatët jo-BE dhe çdo përpjekje për të ndarë Evropën nga Amerika e Veriut jo vetëm që do të dobësojë NATO-n, por gjithashtu do të ndajë Evropën, kështu që ne duhet të qëndrojmë së bashku si një komunitet transatlantik, që nuk besoj në Evropë vetëm, nuk besoj vetëm në SHBA, besoj në SHBA, Amerikën e Veriut dhe Evropën së bashku.

Pyetje nga Ansgar Haase, agjencia gjermane e lajmeve DPA: BE do të vendosë mbi masat e mundshme kufizuese kundër individëve dhe kompanive turke përgjegjëse për shpimet në ujërat e diskutueshme në Mesdhe. A mendoni se sanksionet janë mënyra e duhur për të adresuar problemet, që BE ka me një vend të NATO-s? Dhe a mund ta bëjnë këto sanksione bashkëpunimin midis NATO-s dhe BE-së më të ndërlikuar?

Sekretari i Përgjithshëm i NATO-s Jens Stoltenberg:

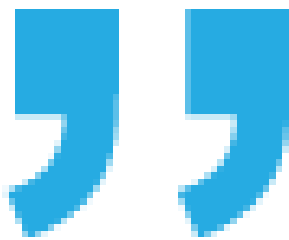
Situata në Mesdhe është e vështirë dhe aleatët kanë shprehur shqetësimet e tyre. Ne gjithashtu e adresuam këtë çështje në takimin Ministror të Ministrave të Jashtëm të NATO-s javën e kaluar. Mendoj se të gjithë duhet të kërkojmë qasje pozitive, mënyra për të adresuar dallimet dhe këtu në NATO, ne kemi krijuar një meka-

nizëm de-konfliktualiteti midis Greqisë dhe Turqisë për të ulur rreziqet. Dhe unë e mirëpres faktin, që Greqia dhe Turqia kanë marrë pjesë në këtë mekanizëm de-konflikcioni dhe gjithashtu ranë dakord të anulojnë disa stërvitje ushtarake. Unë besoj se përmes këtyre bisedimeve, ne do të ndihmojmë për të hapur rrugën për negociata, negociata politike, adresimin e çështjeve kryesore themelore. Sigurisht, aleatët kanë shprehur shqetësimet e tyre. Në të njëjtën kohë, mendoj se edhe aleatët e kuptojnë se Turqia është një aleat i rëndësishëm, sepse ata kufizohen me Irakun dhe Sirinë. Dhe ata kanë qenë kryesorë në luftën kundër ISIS, duke çliruar territorin e ISIS të kontrolluar në Irak dhe Siri. Turqia, është aleat i NATO-s, që pret numrin më të madh të refugjatëve, rreth 4 milionë dhe gjithashtu Turqia është aleati që ka pësuar sulmet më terroriste. Pra ka dallime ka mosmarrëveshje, ne duhet t'i adresojmë ato. Në të njëjtën kohë, ne duhet të sigurohemi që të kuptojmë rëndësinë e Turqisë si pjesë e NATO-s.

Pyetje nga Michael Peel, për “Financial Times”: Sa jeni të shqetësuar për mundësinë e mosmarrëveshjes pas bisedimeve për Brexit? Dhe sa është BE e përgatitur për kompromis për ta shmangur atë? Dhe sa jeni të shqetësuar nga mungesa e progresit në një marrëdhënie të re të sigurisë dhe mbrojtjes me Mbretërinë e Bashkuar?

Sekretari i Përgjithshëm i NATO-s Jens Stoltenberg:

Brexit do të ndryshojë marrëdhëniet e Mbretërisë së Bashkuar me Bashkimin Evropian, por Brexit nuk do të ndryshojë marrëdhëniet e Mbretërisë së Bashkuar me NATO-n dhe Mbretëria e Bashkuar do të mbetet një aleat i fortë i NATO-s. Mbretëria e Bashkuar ka buxhetin më të madh të mbrojtjes në Evropë. Dhe ata kanë forca të afta që kontribuojnë në NATO në shumë mënyra të ndryshme. Sigurisht, Brexit është një çështje e rëndësishme me pasojë të konsiderueshme për Mbretërinë e Bashkuar dhe Bashkimin Evropian. Por për mua si Sekretar i Përgjithshëm i NATO-s, është e rëndësishme të theksoj, ose të nënvizoj se Brexit nuk ndikon në marrëdhëniet e Mbretërisë së Bashkuar me NATO-n.

Ministri Quni duke e uruar për detyrën e re, shprehu falenderimin dhe mirënjohjen e lartë për misionin e KFOR-it në shërbim të sigurisë së vendit dhe ndikimit të tij të madh edhe në sigurinë rajonale. Ai siguroi gjeneralin Federici se Ministria e Mbrojtjes dhe FSK janë ndërtuar dhe zhvillohen në konsistencë të plotë me normat, vlerat, parimet dhe standardet më bashkëkohore të vendeve të NATO-s.

Ministri Quni priti komandantin e ri të KFOR-it

Ministria e Mbrojtjes dhe FSK, zhvillohen sipas standardeve të NATO-s

Marrëdhëniet midis KFOR-it dhe FSK-së konfirmojnë profesionalizëm dhe nivel të lartë bashkëpunimi

Ministri i Mbrojtjes, Anton Quni priti sot në takim komandantin e ri të KFOR-it, gjeneral major Franco Federici. Duke falenderuar për mikpritjen, gjeneral Federici shprehu kënaqësinë e tij për arritjet e Ministrisë së Mbrojtjes dhe FSK-së, profesionalizmin e lartë të dëshmuar deri më tani si dhe nivelin e lartë të bashkëpunimit në mes të KFOR-it dhe FSK-së. Ndër të tjera, ai shprehu gatishmërinë e plotë për vazhdimin e këtij bashkëpunimi dhe nivelit të marrëdhënieve të kultivuara nga paraardhësit e tij me qëllimin e përbashkët nën moton “Të bëjmë progres së bashku si një i vetëm”.

Nga ana e tij, ministri Quni duke e uruar për detyrën e re, shprehu falenderimin dhe mirënjohjen e lartë për misionin e KFOR-it në shërbim të sigurisë së vendit dhe ndikimit të tij të madh edhe në sigurinë rajonale. Ai siguroi gjeneralin Federici se Ministria e Mbrojtjes dhe FSK janë ndërtuar dhe zhvillohen në konsistencë të plotë me normat, vlerat, parimet dhe standardet më bashkëkohore të vendeve të NATO-s si institucione nën kontrollin civil demokratik, me transparencë dhe llogaridhënie të plotë, si dhe forca

me aftësi dhe kapacitete mbrojtëse në shërbim të gjithë qytetarëve pa dallim. “Këto parime, vlera dhe standarde janë ndërtuar dhe zhvillohen që nga fillimi nën mentorimin e NATO-s përmes Ekipi Këshillëdhënës të NATO-s, bashkëpunimit bilateral me vendet partnere dhe bashkëpunimit profesional dhe institucional me KFOR-in”, - tha ndër të tjera ai.

Në fund të dy u pajtuan për intensifikimin e bashkëpunimit, kontakteve dhe koordinimit të ndërsjellë për shkëmbimin e pikëpamjeve për çështjet me interes të përbashkët në kuadër të rolit dhe përgjegjësisë institucionale. Në shenjë të respektit të ndërsjellë, ministri Quni dhe gjeneral Federici mbyllën takimin me shkëmbimin e dhuratave.

Gjenerallejtënant Rrahman Rama-gjeneralmajor Franco Federici

Gjenerallejtënant Rama takohet me komandantin e ri të KFOR-it

Komandanti i KFOR-it, theksoi përkushtimin e KFOR-it, për vazhdimin dhe thellimin e bashkëpunimit të deritashëm me FSK-në, me qëllim të ruajtjes së sigurisë dhe stabilitetit në Kosovë dhe rajon

Komandanti i Forcës së Sigurisë të Kosovës (FSK) gjenerallejtënant Rrahman Rama, ka pritur me 10 dhjetor 2020, në takim komandantin e ri të KFOR-it, gjeneralin majorin Franco Federici. Fillimisht, gjeneral Rama i uroi detyrën e re komandantit të KFOR-it, si dhe e falenderoi për angazhimin e trupave të NATO-s, në kuadër të misionit të KFOR-it, në funksion të sigurisë së përgjithshme në Kosovë. Gjeneral Rama, vuri në dijeni gjeneralin Federicin, për arritjet e përgjithshme të FSK-së, duke shtuar se të gjitha kapacitetet operacionale të FSK-së zhvillohen sipas standardeve të NATO-s, në mënyrë që të jenë të ndërveprueshme me forcat e vendeve anëtare të NATO-s.

Komandanti i FSK-së, shprehu gatishmërinë për bashkëpunimin me KFOR-in me qëllim të rritjes së ndërveprueshmërisë dhe gatishmërisë për ballafaqim me sfidat e përbashkëta. Nga ana e tij, komandanti i KFOR-it, përgëzoi gjeneral

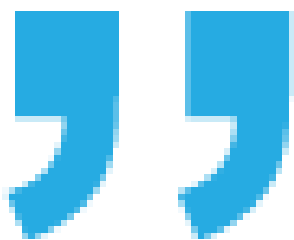
Ramën për të arriturat e deritashme të FSK-së, si dhe theksoi përkushtimin e KFOR-it, për vazhdimin dhe thellimin e bashkëpunimit të deritashëm me FSK-në, me qëllim të ruajtjes së sigurisë dhe stabilitetit në Kosovë dhe rajon.

Nënkolonel Andrew Layton

FSK-së arriti sukses në stërvitjen ndërkombëtare “Cambrian Patrol”

Ministri i Mbrojtjes, Anton Quni priti në takim lamtumirës atashëun e mbrojtjes së Mbretërisë së Bashkuar në Kosovë, nënkolonel Andrew Layton. Me këtë rast, nënkolonel Layton shprehu impresionet e tij të përgjithshme për vendin dhe shoqërinë tonë si dhe impresionet e veçanta për Ministrinë e Mbrojtjes dhe FSK-në dhe të arriturat e tyre të deritashme. Ai theksoi se shkalla profesionale dhe operacionale e FSK-së për një kohë kaq të shkurtër është unike duke e ilustruar me sukseset e ekipeve të FSK-së edhe në stërvitjen e famshme ushtarake ndërkombëtare vjetore “Cambrian Patrol” dhe eksperiencën e tij si pjesëmarrës i ekipit britanik duke theksuar se për suksese të ngjashme si të FSK-së duhej kohë e gjatë.

Në vazhdim ai prezantoi edhe pasardhësin e tij, nënkolonel Matthew Walker. Nga ana e tij, ministri Quni shprehu falenderimin, mirënjohjen dhe vlerësimin e lartë për angazhimin dhe përkushtimin e nënkolonel Layton si dhe kontributin e tij në thellimin e bashkëpunimit në fushën e mbrojtjes si dhe marrëdhënieve bilaterale me Ministrinë e Mbrojtjes dhe Forcat e Armatosura të Mbretërinë e Bashkuar. Ai gjithashtu i uroi detyrën e atashëut të ri të mbrojtjes për Kosovë, duke shprehur gatishmërinë për vazhdimin e bashkëpunimit dhe koordinimit të përbashkët si dhe besimin, që marrëdhëniet bilaterale të intensifikohen edhe më tej në të ardhmen në të gjitha fushat me interes të përbashkët. Në fund, ministri Quni, në shenjë të mirënjohjes për shërbim të shquar dhe të merituar si dhe përmbushje të detyrës me përgjegjësi të lartë, nënkolonelit Layton i dhuroi paketën me logon e Ministrisë së Mbrojtjes së Republikës së Kosovës.

Ne kemi arritur të jemi më të mirë se 4 vende që janë tashmë anëtare të BE-së dhe 6 vende që janë anëtare të NATO-s për një kohë të gjatë. Kemi bërë një përparim të fortë në transparencën dhe integritetin e operacioneve. Kemi treguar se mund të sigurojmë vlerat dhe standardet evropiane në shtëpi”, - tha ministrja Shekerinska.

“TRANSPARENCY INTERNATIONAL”

Ministria e Mbrojtjes është në vendin e parë sipas transparencës active

“Transparency International”: Maqedonia e Veriut ka rezultate më të larta se Gjeorgjia, Lituania, Polonia, Estonia, Bosnja dhe Hercegovina, Armenia, Kosova, Serbia, Hungaria, Ukraina, Shqipëria, Mali i Zi dhe Azerbajxhani

Indeksi i Integritetit të Qeverive në Sektorin e Mbrojtjes të “Transparency International” e rendit Maqedoninë e Veriut në vendin e dytë për sa i përket integritetit të mbrojtjes. Hulumtimi u botua me 9 dhjetor 2020, në Ditën Ndërkombëtare të Luftës Kundër korrupsionit, ndërsa rezultatet u shpjeguan në një konferencë për shtyp nga ministrja e Mbrojtjes Radmilla Shekerinska dhe kryetarja e “Transparency International Maqedoni”, Slagjana Taseva. “Më lejoni të shpreh kënaqësinë time, që arritëm të ngjitemi në vendin e dytë të lartë në listën e vendeve të Evropës Qendrore dhe Lindore të përfshira në hulumtim. Vetëm Letonia është përpara nesh. Pas nesh janë të gjitha vendet në rajonin tonë. Ne kemi arritur të jemi më të mirë se 4 vende që janë tashmë anëtare të BE-së dhe 6 vende që janë anëtare të NATO-s për një kohë të gjatë. Kemi bërë një përparim të fortë në transparencën dhe integritetin e operacioneve. Kemi treguar se mund të sigurojmë vlerat dhe standardet evropiane në shtëpi”, -tha ministrja Shekerinska. Kryetarja e “Transparency International-Maqedoni”, Slagjana Taseva shprehu kënaqësinë me rezultatet e hulumtimit, që shënuan me të gjelbër Maqedoninë e Veriut në hartën e vendeve të analizuar.

Republika e Maqedonisë së Veriut mban rezultat të dytë menjëherë pas Letonisë. Ne kemi rezultate më të larta se Gjeorgjia, Lituania, Polonia, Estonia, Bosnja dhe Hercegovina, Armenia, Kosova, Serbia, Hungaria, Ukraina, Shqipëria, Mali i Zi dhe Azerbajxhani

“Pra, ne jemi të renditurit si më të mirët pas Letonisë në këtë indeks

të integritetit të qeverive në sektorin e mbrojtjes. Unë me të vërtetë do të doja ta përgëzoja ministren Shekerinska për mënyrën se si sigurohen të gjitha kushtet rregullatore, normative dhe institucionale në mënyrë, që hulumtimi, i cili është shumë i hollësishëm, të mund të tregojë një shkallë kaq të lartë të pajtueshmërisë së sistemit të integritetit në mbrojtjen e Republikës së Maqedonisë së Veriut me treguesit për

vlerësimin e integritetit në këtë sektor në botë”, - tha Taseva.

Duke folur për kthesën në Ministri vitet e fundit sipas kriterëve të vlerësuar nga “Transparency International”, Shekerinska kujtoi se në vitin 2015 Ministria e Mbrojtjes u vlerësua nga Qendra Norvegjeze për Integritet në Mbrojtje si një nga institucionet më të mbyllura në vend. Sot-tha ministrja, ministria e Mbrojtjes është në vendin

e parë sipas transparencës aktive në punën e të gjitha institucioneve në vend, dhe në vendin e dytë sipas integritetit në mbrojtjen e vendeve të EQL.

“Indeksi i “Transparency International” për Integritet të Qeverive në Mbrojtje vlerësoi edhe më shumë rezistencën ndaj korrupsionit në Mbrojtje në fushën e prokurimit dhe burimeve njerëzore. Sipas këtyre kriterëve, Maqedonia e Veriut është një vend

me rrezik të ulët korrupsioni. Buxheti ynë është transparent, ka rregullore anti-korrupsion, që janë në përputhje me standardet ndërkombëtare, ne jemi të hapur dhe diskutojmë me sektorin joqeveritar, dhe përmes hyrjes së lirë në informacionin publik, si dhe me qytetarët. Ne do të vazhdojmë të përmirësojmë procesin në mënyrë më të detajuar. Kjo është arsyeja pse tashmë kemi filluar të punojmë në planin e ri të integritetit, me mbështetjen e ekspertëve nga Mbretëria e Norvegjisë, i cili duhet të miratohet deri në fund të marsit 2021”, -tha Shekerinska. Ministrja shtoi se angazhimi i fortë i qeverisë për transparencë dhe integritet maksimal në operacione do të bartet edhe në nivelin lokal. “Qeveria pret që komunat të publikojnë dokumentet e parashikuara nga neni 10 i Ligjit për Qasje të Lirë në Informacion, siç bëhet nga ministritë. Si qeveri, ne do të ndihmojmë zhvillimin lokal atje ku komunat janë të gatshme me transparencë dhe hapje ndaj publikut, për të garantuar atë zhvillim”, -tha Shekerinska.

SHEKERINSKA NË KAFE ONLINE ME STUDENTËT E SIGURISË

Epoka e re karakterizohet nga sfida të reja të sigurisë

Ministria e Mbrojtjes Radmilla Shekerinska në mëngjes, ditën e enjte, më 19 dhjetor, piu kafe online me studentët e Fakultetit të Sigurisë, ku u bisedua për zhvillimet aktuale në mbrojtje, anëtarësimin në NATO dhe rolin e Armatës në pandemi.

“Kur u bëra ministre, Ministria e Mbrojtjes ishte një nga institucionet më të mbyllura në rajon, por unë besoja edhe sfidat edhe në numrat dhe pranovë të hyja në hulumtimin e “Transparency International” për analizë të sektorit të mbrojtjes. “Kishim kohë dhe përmirësuar situatën në shumë fusha të mbrojtjes sonë dhe u bëmë institucioni më transparent në vend dhe u ngjitëm në vendin e dytë në Evropën Qendrore dhe Lindore për sa i përket integritetit të mbrojtjes, gjë që na bëri një vend lider në këtë drejtim,” - tha

ministrja. Sukses i madh do të thotë që nëse institucionet kanë vullnet dhe kapacitet politik, rezultatet arrihen edhe në konkurrencë të madhe jashtë vendit. Duke folur për NATO-n, ministrja tha se epoka e re karakterizohet nga sfida të reja të sigurisë dhe për këtë arsye është shumë me rëndësi anëtarësimi në NATO. “Receta jonë në periudhën e kaluar ishte të investonim më shumë në stabilitetin e brendshëm dhe

në NATO”, - tha Shekerinska, duke shtuar se forcimi i frontit aleat ishte “një recetë që ka sukses”. Në kafënë akademike online morën pjesë më shumë se njëqind studentë dhe profesorë nga Fakulteti i Sigurisë të cilët bënë pyetje në lidhje me mbrojtjen dhe zhvillimet politike në vend. Fakulteti i ndau një letër falenderimi ministres Radmilla Shekerinska për takimin virtual me studentë dhe profesorë.

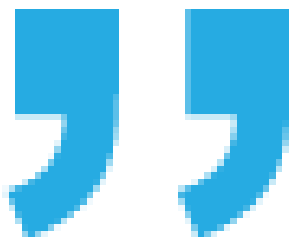
forcën e institucioneve të vendit si dhe vendosjen e vendit tonë nën ombrellën e NATO-s. “Ky vit ishte i vështirë për të gjithë botën, por ne arritëm një sukses strategjik, dhe kjo është anëtarësimi

Anëtarësimi në NATO do të thotë investim në të ardhmen

Ministria e Mbrojtjes e Maqedonisë së Veriut, Radmilla Shekerinska iu referua vitit të kaluar dhe arritjeve në Mbrojtje dhe Armatë. “Megjithëse viti 2020 ishte viti i coronavirusit, për ne dhe vendin tonë ishte gjithashtu viti i NATO-s. Kemi realizuar një angazhim prej shumë dekadash për t’u bashkuar me Aleancën dhe kam kënaqësinë e madhe, që të mbajmë takimin tonë të parë me atashetë si anëtar i 30-të i NATO-s”, - tha ministrja.

Shekerinska theksoi se anëtarësimi në NATO do të thotë investim në të ardhmen dhe në sigurinë e qytetarëve dhe nder për Armatën. “Armata jonë nuk është më vetëm Armata e Maqedonisë së Veriut, por edhe Armatë e NATO-s. Duke u bashkuar me NATO-n, ne pranuan standardet dhe kriteret për Armatën dhe rritjen e buxhetit të mbrojtjes, i cili mundësoi që e kaluara 2020 të jetë një vit i pajisjes dhe modernizimit të Armatës dhe përmirësimit të kushteve për funksionim”, - nënvizoi Shekerinska. “Gjithashtu kontribuojmë në sigurinë rajonale duke dërguar 44 ushtarë dhe oficerë tanë në misionin e KFOR-it në Kosovë. Ne planifikojmë ta rrisim këtë mision në 180 ushtarë. Jemi gjithashtu të pranishëm në Republikën e Afrikës Qendrore me dy oficerë dhe vazhdojmë të kontribuojmë në misionet “ALTHEA” dhe “UNIFIL””, - tha ministrja Shekerinska.

Ministrja Olivera Injac falenderoi për mbështetjen e vazhdueshme dhe gjithëpërfshirëse, që Shtetet e Bashkuara i japin Malit të Zi brenda proceseve të reformës, si dhe forcimin e kapaciteteve të mbrojtjes kombëtare. Përveç kësaj, Injac tha se ajo pret, që brenda mandatit të saj, bashkëpunimi i mbrojtjes midis Malit të Zi dhe Shteteve të Bashkuara të vazhdojë të thellohet brenda kornizës së projekteve dypalëshe, me një theks të veçantë në modernizimin e sistemit të mbrojtjes malazeze.

Olivera Injac priti ambasadorin amerikane, Judy Reinke

Mali i Zi mbetet një aleat i besuar i SHBA-së dhe NATO-s

Shtetet e Bashkuara do të vazhdojnë të mbështesin përpjekjet gjithëpërfshirëse të Malit të Zi për të modernizuar forcat e saj të armatosura

Ministrja e Mbrojtjes e Malit të Zi, Olivera Injac e sapo zgjedhur u takua me Ambasadorin e Shteteve të Bashkuara të Amerikës, Judy Rising Reinke. Takimi u ndoq gjithashtu nga Atasheu i Mbrojtjes i SHBA-së Nënkolonel Robert Perry.

Ministrja Injac theksoi cilësinë dhe bashkëpunimin shumë thelbësor dypalësh të mbrojtjes midis Malit të Zi dhe Shteteve të Bashkuara, duke besuar se Mali i Zi do të vazhdojë të jetë një aleat i besueshëm i Shteteve të Bashkuara në kontributin e tij në stabilitetin rajonal dhe ndërkombëtar. Injac gjithashtu falenderoi për mbështetjen e vazhdueshme dhe gjithëpërfshirëse, që Shtetet e Bashkuara i japin Malit të Zi brenda proceseve të reformës, si dhe forcimin e kapaciteteve të mbrojtjes kombëtare. Përveç kësaj, Injac tha se ajo pret, që brenda mandatit të saj, bashkëpunimi i mbrojtjes midis Malit të Zi dhe Shteteve të Bashkuara të vazhdojë të thellohet brenda kornizës së projekteve dypalëshe, me një theks të veçantë në modernizimin e sistemit të mbrojtjes malazeze. Duke theksuar angazhimin e rëndësishëm të Ushtrisë së Malit të Zi përmes kontributit të duhur në sistemin e sigurisë kolektive, Injac theksoi angazhimin e Malit të Zi në përpjekjet e Aleancës në fushën e hartimit të stabilitetit ndërkombëtar, si dhe vendosjen e mëtejshme të sigurisë rajonale.

Si pjesë e luftës globale kundër ndikimit të pandemisë së virusit COVID-19, Injac falenderoi për mbështetjen dhe donacionet e realizuara amerikane,

duke theksuar rëndësinë e një qasjeje të përbashkët dhe bashkëpunimit të subjekteve ndërkombëtare në drejtim të zbatimit dhe çrrënjësjes së pasojave negative. Ambasadorja Rising Reinke përgëzoi ministrin Injac për emërimin dhe i uroi asaj sukses në punën e saj. Ajo theksoi rëndësinë e projekteve dypalëshe të vazhdueshme, që synojnë forcimin e af-

tësive mbrojtëse të Malit të Zi, vlerësoi angazhimin e rëndësishëm të ushtrisë malazeze në misionet ndërkombëtare dhe theksoi se Shtetet e Bashkuara do të vazhdojnë të mbështesin përpjekjet gjithëpërfshirëse të Malit të Zi për të modernizuar forcat e saj të armatosura, një aleat i besueshëm i vendit tonë brenda Aleancës.

LARGOHET MINISTRI PREDRAG BOŠKOVIĆ

Kush është Olivera Injac, ministrja e Mbrojtjes e Malit të Zi

më 1972 në Podgoricë, Mali i Zi. Ka mbaruar Fakultetin Filozofik në Podgoricë. Studimet pasuniversitare “Integrimi Evropian dhe Evropa Juglindore” i ka përfunduar në Fakultetin e Shkencave Politike në Podgoricë, ku ajo mbrojti tezën e saj master në temën “Aspektet sociologjike të terrorizmit bashkëkohor në Evropë”.

Para se të fillonte karrierën e saj akademike, në periudhën nga viti 2000 në 2008, ajo ka punuar në Ministrinë e Brendshme të Malit të Zi.

Ajo është anëtare e bordit editorial të revistës profesionale të Ministrisë së Mbrojtjes të Sllovenisë “Sfidat Ushtarake Bashkëkohore” dhe bordit shkencor ndërkombëtar të revistës së Ministrisë së Mbrojtjes të Maqedonisë së Veriut “Mbrojtja Bashkëkohore Maqedonase”. Ajo merr pjesë në mënyrë aktive në projekte kërkimore shkencore kombëtare dhe ndërkombëtare, gjithashtu është e angazhuar si një konsulente eksperte për institucionet ndërkombëtare dhe kombëtare.

Gjithçka në përputhje me detyrimet e anëtarësimit në NATO

Ministrja e Mbrojtjes Olivera Injac u takua me Shefin e Delegacionit të Bashkimit Evropian në Malin e Zi, Ambasadorin Oan Kristina Pop

Ministrja e Mbrojtjes Olivera Injac u takua me Shefin e Delegacionit të Bashkimit Evropian në Malin e Zi, Ambasadorin Oan Kristina Pop. Takimi ishte një mundësi për t'u njohur dhe shkëmbyer mendime mbi statusin aktual të Malit të Zi në procesin e negociatave me Bashkimin Evropian. Gjatë takimit, ministri Injac informoi ambasadorin Popa për hapat e mëtejshëm të sektorit të mbrojtjes, të cilat do të jenë në përputhje me detyrimet që vijnë nga anëtarësimi në NATO, si dhe me qëllimin për të arritur një nivel të lartë të operativitetit dhe modernizimin e ushtrisë malazeze. Ministri theksoi rëndësinë e pjesëmarrjes së anëtarëve të Ushtrisë së Malit të Zi në misionet ndërkombëtare të BE-së, si dhe procesin e vazhdueshëm të përmirësimit të kapaciteteve dhe aftësive të ushtrisë për menaxhimin e krizave, kontributin për paqen dhe stabilitetin në rajon.

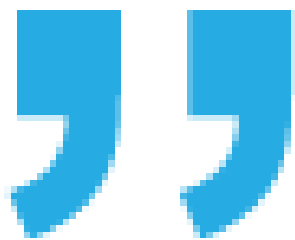
Ambasadori Popa shprehu kënaqësinë me takimin dhe foli pozitivisht

për përparimin e përgjithshëm, që Mali i Zi ka bërë në negociatat e pranimit me BE, veçanërisht duke pasur parasysh faktin se kapitulli i fundit i negociatave 8 i Konkurrencës u hap kohët e fundit. Ajo shtoi faktin se Mali i Zi ka miratuar një metodologji të re të procesit të pranimit, e cila do të shërbejë si një platformë e mirë për intensifikimin e proceseve të reformës në vend. Ajo veçanërisht theksoi besimin se bashkëpunimi i tyre i ardhshëm me ministrin Injac do të jetë në frymën e përpjekjeve për përparim të mëtejshëm dhe sukses në rrugën e integritetit evropian. Takimi midis ministrit Injac dhe Ambasadorit Popa konfirmoi aspiratën e Qeverisë së Malit të Zi për të përmbushur detyrimet e saj dhe për të zbatuar reforma gjithëpërfshirëse për të arritur standardet e shoqërive evropiane që trashëgojnë vlera të vërteta demokratike, si dhe priten që modalitetet për mirëmbajtjen dhe përmirësimin e marrëdhënieve miqësore do të zhvillohen më tej.

Ministria e Mbrojtjes e Malit të Zi do të drejtohet nga një femër. Ajo është Olivera Injac e cila u zgjodh ministre e Mbrojtjes më 4 Dhjetor 2020, në mbledhjen e Qeverisë së 42-të të Malit të Zi. Ministrja e sapo zgjedhur e Mbrojtjes, Olivera Injac, zhvilloi një takim të Kolegjiumit të Ministrisë së Mbrojtjes, në të cilin u takua me Shefin e Shtabit të Përgjithshëm, Drejtorët e Përgjithshëm të Drejtorisë, Sekretarin, Drejtorin e Drejtorisë të Informacionit të Klasifikuar dhe këshilltarët e ministrit. Me atë rast, drejtuesit u prezantuan me pozicionet kryesore dhe rezultatet e arritura në fushën e mbrojtjes dhe sigurisë. Injac vuri në dukje se përparësia është vazhdimi i reformave të sistemit të mbrojtjes në drejtim të konsolidimit të proceseve demokratike.

Po kush është Olivera Injac, ministrja e Mbrojtjes, e Malit të Zi. Prof. Dr. Olivera Injac ka lindur

“Unë do të kthehem në Sofje me bindjen se duhet të vazhdojmë me këtë program dhe, brenda burimeve që kemi, të jemi në gjendje të rikuperojmë më shumë avionë. Është normale që të kemi një rezervë, nëse jo në aeroplanë, atëherë të paktën në motorë, në mënyrë që të mbajmë të paktën tetë aeroplanë në aftësinë e fluturimit, të rrisim numrin e pilotëve, të rrisim specialitetin e klasës dhe pse të mos mendojmë për më shumë avionë”, - tha Admirali Eftimov.

SHEFI I MBROJTJES ADMIRALI EMIL EFTIMOV:

Modernizimi i avionëve Su-25, një investim në aftësitë mbrojtëse

Baza ajrore “Bezmer” pritet të jetë aktive në trajnimet e fluturimeve kombëtare dhe ndërkombëtare në fillim të pranverës

kontaktin me një komponent tokësor dhe detar. E gjithë kjo dhe sistemet e tjera të zbatuara e bëjnë Su-25 të modernizuar më të gatshëm për luftime dhe shumë herë më efektive në përbushjen e detyrave kryesore të sigurimit të mbështetjes së menjëhershme ajrore, izolimin e zonës luftarake dhe

mbështetjen e drejtimit të luftimeve nga formacionet e njëjseve tokësore dhe detare. “Avionët e rinovuar kanë potencial të ri serioz, i cili është shumë i rëndësishëm për t'u integruar në tërë filozofinë e përdorimit të Forcave të Armatosura. Unë besoj se me aftësitë e reja që avioni përvetëson, ai do të ketë

një vend vërtet të rëndësishëm në detyrat e ardhshme që do të zgjidhen nga Ushtria Bullgare dhe detyrat që do të zgjidhen në një format koalicioni”, - tha komandanti i Forcave Ajrore Gjeneral Major Dimitar Petrov.

“Pas riparimit, SU-25 është një avion krejtësisht i ndryshëm, i ri

dhe modern”, - komentoi komandanti i bazës ajrore, kolonel Milen Dimitrov. Ai i paraqiti Shefit të Mbrojtjes detyrat kryesore të planifikuara, që baza do të kryejë në 2021 me aftësitë teknologjike tashmë të zgjeruara të avionit luftarak taktik të modernizuar Su-25. Koloneli Dimitrov theksoi se burimi i avionit i zgatur për 8 vjet do të lejojë trajnimin intensiv të ekipazhit të fluturimit nga baza dhe rritjen e nivelit të trajnimit luftarak. Baza pritet të fillojë pjesëmarrjen e saj aktive në trajnimet e fluturimeve kombëtare dhe ndërkombëtare në fillim të pranverës.

Komandanti i Bazës Ajrore Bezmer gjithashtu prezantoi zhvillimin infrastrukturor të aeroportit ushtarak dhe vendet e reja në ndërtim. Ai sqaroi se me investimet e bëra, aeroporti ushtarak plotëson të gjitha standardet moderne dhe ka aftësinë për të kryer stërvitje dhe trajnime fluturimi me forcat ajrore të vendeve anëtare të NATO-s, si dhe për t'u përdorur në të ardhmen si një aeroport rezervë për F-16 për nevojat e Forcave Ajrore Bullgare.

SHEFI I MBROJTJES ADMIRALI EMIL EFTIMOV NË VARNA

Sigurimi i Detit të Zi është shumë i rëndësishëm për NATO-n

“Pozicioni ynë kombëtar është të kontribuojmë sa më shumë që të jetë e mundur në ndërgjegjësimin e situatës në Detin e Zi dhe si një vend i vendosur në kufirin e Aleancës”

blerjen e dy anijeve patrulluese modulare shumëfunksionale me kompaninë gjermane Lursen. Ai theksoi se procesi i negociatave është i gjatë dhe i shumanshëm, pasi merren parasysh shumë aspekte teknike, ligjore dhe financiare. “Prandaj, kur të përgatitim urdhrin vjetor për shpërblimin, i cili pasqyron politikën e të

ardhurave të qeverisë në Ushtrinë Bullgare, unë do t'i propozoj ministrin të Mbrojtjes parimin vijues mbi rritjen e 10% të shpërbimit për 2021 që të stimulohen siç duhet njerëz me shumë të lartë kualifikimi dhe me përgjegjësi në vendimmarrje”, - tha Admirali Eftimov.

Shefi i Mbrojtjes Admirali Emil Eftimov vizitoi më, 10 dhjetor, Bazën e vendosjes Frontale në “Bezmer” për t'u njohur me aftësitë e avionëve luftarakë taktikë të modernizuar. Ai u përshëndet nga Komandanti i Forcave Ajrore, Gjeneral Major Dimitar Petrov dhe nga Komanda e Forcave Ajrore. Këtë vit, pesë avionët e parë sulmues të riparuar SU-25 të Forcave Ajrore u dorëzuan në bazën ajrore, e cila iu nënshtrua një riparimi të madh në Uzinën e Riparimit të Avionëve (ARZ) 558 në Baranovichi, Bjellorusi. Makina e gjashtë pritet të arrijë në formacionin e aviacionit në mes të dhjetorit dhe dy avionët e fundit deri në shkurt 2021.

“Ky është një shembull i qartë i një konsensusi midis udhëheqjes politike dhe ushtarake të Ministrisë së Mbrojtjes se ku të investojmë në burimet e mbrojtjes. Kur zgjedhja në të cilën aftësia e caktuar për të investuar bëhet pas një analize të plotë, duke provuar nevojën dhe përshkruar perspektivën, atëherë arrihen rezultatet”, -tha Admirali Eftimov. “Unë do të kthehem në Sofje me bindjen se duhet të vazhdojmë me këtë program dhe, brenda burimeve që kemi, të jemi në gjendje të rikuperojmë më shumë avionë. Është normale që të kemi një rezervë, nëse jo në aeroplanë, atëherë të paktën në motorë, në mënyrë që të mbajmë të paktën tetë aeroplanë në aftësinë e fluturimit, të rrisim numrin e pilotëve, të rrisim specialitetin e klasës dhe pse të mos mendojmë për më shumë avionë”, - tha ai.

Admirali Eftimov theksoi se një nga qëllimet e vizitës së tij ishte të njihet më në detaje me problemet në bazën ajrore dhe t'i pasqyrore ato në Planin e Zhvillimit të Forcave të Armatosura. Ai theksoi se problemi kryesor, që po punohet është tryeza e personelit, e cila nuk përbush plotësisht përgjegjësitë e dhëna për bazën. “Në takim, stafi komandues i bazës ajrore më shpjegoi sinqerisht dhe objektivisht situatën në mënyrë që të mund të merrnim një vendim në një nivel strategjik në lidhje me stafin e bazës ajrore Bezmer. Ata meritojnë të sigurohen në mënyrë adekuate”, - ishte kategorik Shefi i Mbrojtjes. Admirali Eftimov shtoi se po punohet për modernizimin e pajisjeve të trajnimit në tokë.

Komandanti i Forcave Ajrore, Gjeneral Major Dimitar Petrov, paraqiti një analizë të hollësishme të efikasitetit të gati 80 milion BGN të investuara në modernizimin e avionit Bullgar Su-25. Ai tha se falë kontratës së nënshkruar nga Ministria e Mbrojtjes, aftësitë e tipit të avionit janë zgjeruar ndjeshëm.

Në konferencë u tha se sistemi i navigimit i Su-25 është modernizuar plotësisht, duke përfshirë aftësitë e lundrimit satelitor. Kjo siguron vetëdije më të madhe të informacionit për pilotin për të kryer detyrat. Mundësitë për përdorimin e armëve raketore janë zgjeruar ndjeshëm dhe ato të reja janë zëvendësuar nga radio stacionet, të cilat lejojnë komunikimin dhe dëgjimin e njëkohshëm në dy frekuenca, përfshirë

Shefi i Mbrojtjes Admirali Emil Eftimov vizitoi më, 11 dhjetor, Selinë e Forcave Detare në Varna. Ai u mirëprit nga Zëvendës Komandanti i Marinës, Admirali Georgi Penev dhe oficerët e Komandës së Flotës. Vizita është pjesë e programit, që Shefi i Mbrojtjes ka me formacionet kryesore të Ushtrisë Bullgare.

Admirali Eftimov u njoh me gjendjen dhe perspektivat për zhvillimin e Elementit Koordinues Detar, i cili nga 1 korriku i këtij viti punon në territorin e Stacionit Bazë të Varnës. U diskutua përgatitja dhe certifikimi në maj të vitit të ardhshëm. “Unë dua të shoh se cilat janë planet e Marinës dhe cili është ritmi i punës, çfarë tjetër mund të bëhet dhe si udhëheqja e Shtabit të Mbrojtjes mund të na ndihmojë në përbushjen e këtij zotimi me dinjitet”, - shpjegoi Admirali Eftimov.

Ai theksoi se çështja e situatës së sigurisë në rajonin e Detit të Zi dhe angazhimi i aleatëve po bëhet gjithnjë e më e rëndësishme brenda NATO-s. “Pozicioni ynë kombëtar është të kontribuojmë sa më shumë që të jetë e mundur në ndërgjegjësimin e situatës në Detin e Zi dhe si një vend i vendosur në kufirin e Aleancës, për të siguruar analizën e treguesve të mjaftueshëm për situatën këtu. Në këtë mënyrë ne do të ndihmojmë në marrjen e një vendimi politiko-ushtarak në kohë. Ne kemi ambicien dhe përkushtimin tonë të qartë”, - tha Shefi i Mbrojtjes.

Admirali Eftimov shprehu mirënjohjen e tij për oficerët e marinës, që morën pjesë në negociatave dhe përgatitjen e draftit përfundimtar të kontratës për

Gjykata Ushtarake Ndërkombëtare në Nuremberg

Historia e gjyqit të Nurembergut:
Si u dënuan arkitektët e Rajhut

Ajo që ne e quajmë zakonisht si Gjyqi i Nurembergut, ishte vetëm i pari i një serie procedimesh penale kundër nazistëve, të cilat ishin në të vërtetë 12. Që të gjitha gjyqet u zhvilluan në Gjykatën Ushtarake Ndërkombëtare në Nuremberg (një qytet simbol i nazizmit, ku dikur organizoheshin tubime partiake). Në total pati 185 persona të akuzuar, përfshirë mjekë, juristë, krerë të SS, drejtues të industrive të ndryshme dhe zyrtarë shtetërorë.

Gjyqi i parë, që u zhvillua nga 20 nëntori 1945 deri më 1 tetor 1946 (më 16 tetor 1946 u krye varja e të dënuarve me vdekje), ishte ai që shkaktoi më shumë bujë, pasi në bankën e të akuzuarve u shfaqën 24 nga eksponentët më të lartë të Rajhut të Tretë. Aleatët (SHBA, Bashkimi Sovjetik, Britania dhe Franca), kishin rënë dakord që para fundit të luftës, për t'i gjykuar fuqitë e Boshtit si përgjegjëse për krimet e kryera gjatë konfliktit. Por mbi cilat baza ligjore mund të gjykohehin ata burra? Problemi u zgjidh më 8 gusht 1945 në Londër, kur një grup ekspertësh hartuan atë që do të ishte korniza rregullatore e zbatuar në Nuremberg, ndërsa u hodhën bazat për legjislacionin e përbashkët, Kartën e Gjykatës Ushtarake Ndërkombëtare, të nënshkruar nga fuqitë aleate më 6 tetor të të njëjtit vit në Berlin. Krahaz akuzave tashmë ekzistuese, siç janë “krimet kundër paqes” dhe “krimet e luftës”, kishte edhe 2 risi.

I pari “krim kundër njerëzimit”, përfshinte vrasjet, shfarosjet, skllavërimin, dëbimet, aktet çnjerëzore kundër civilëve dhe përndjekjen politike, racore dhe fetare. Akuza e dytë, “komploti kundër paqes”, i dha një bazë sistemit akuzator me të cilin Aleatët donin të dënonin planin nazist si një e tërë (dhe jo vetëm veprimet individuale të dhunshme).

Gjykata drejtohej nga britaniku Xhefri Lorenc, ndërsa prokuroria përbëhej nga 8 gjykatës nga radhët e francezëve, britanikëve, amerikanëve dhe rusëve. Kundërshtimi kryesor gjatë gjyqit u bë nga Oto Stamer, avokati i Herman Gëringut. Sipas tij, në bazë të parimit të së drejtës romake “nuk mund të kishte asnjë krim, dhe për pasojë asnjë dënim pa një ligj penal paraardhës”. Sidoqoftë, e drejta së cilës i referohej Gjykata e Nurembergut, ekzistonte para filimit të Luftës së Dytë Botërore, dhe konkretisht Konventave të Hagës dhe Gjenevës. Por kjo çështje ndan ende sot ekspertët, pasi ato traktate ndërkombëtare nuk ishin ratifikuar nga fuqitë e Boshtit.

Gazetarja britanike Rebeka Uest ishte e pranishme në gjyq. Ajo rrëfeu atë që pa në librin e saj “Sera me çiklaminë” (1964). Për të akuzuarit ajo shkroi: Personalitetet e tyre ishin

zvogëluar aq shumë, sa që ishte e vështirë të kujtohej kush ishte kush... Edhe ata që dalloheshin, binin në sy më shumë nga të qenit të çuditshëm, sesa nga karakteri. Dhe mbi klimën në

sallën e gjyqit: “Të gjithë këta njerëz-avokatë, përkthyes, sekretarë, roje, etj donin të largoheshin nga Nurembergu me të njëjtën urgjencë, me të cilën një pacient

dëshiron të ngrihet dhe iki nga karrigia e dentistit”. Dhe serish: “Herman Gerind bënte ende gjeeste perandorake. Por ato ishin aq vulgare, sa sugjeronin që ai nuk kishte zënë kurrë realisht

ndonjë pozite të shquar”. Ndërsa “Rudolf Hes ishte i jashtëzakonshëm, pasi ishte dukshëm i çmendur...kishte tiparet e pacientëve të mbyllur në çmendinë”.

Goliati biblik mund të mos
ketë qenë një gjigant

Goliati, gjiganti që u mposht nga mbreti izraelit David sipas historisë së rrëfyer në Biblën Hebraike, përshkruhet se ishte i gjatë sa gjerësia e mureve rrethuese të qytetit Gat. Por tani studiuesit mendojnë se ky përshkrim mund të mos i referohet ndonjë matje fizike, por ka qenë më tepër një metaforë, sugjeron studimi më i ri.

Ai nuk zbulon nëse aspektet e tjera të historisë janë të vërteta – për shembull nëse Goliati ishte një gjigant, apo nëse u zhvillua vërtet beteja e tij e pabarabartë me Davidin. “Ne nuk po përpiqemi të shprehemi mbi vërtetësinë e kësaj historie”, thotë Xhefri Çeduik, profesor i Qendrës së Jeruzalemit për Arkeologjinë dhe Studimet e Lindjes së Afërt në Universitetin Brigham Young, në një punim që ai e paraqiti në Shkollat Amerikane të Kërkimeve Orientale (ASOR) në takimin virtual më 19 nëntor.

“E gjithë çështja qëndron tek metrika. Nga vjen ajo dhe nga mund të jetë marrë?” – thotë ai. Muri i poshtëm i veriut në qytetin antik të Gatit, kishte një gjerësi rreth 2.38 metra. Kjo është e barabartë me të njëjtën gjatësi që kishte Goliati sipas disa teksteve biblike. Pra 4 kubitë dhe një hapësirë. Por tekste të tjera antike pretendojnë se ishte 3.46 metra i gjatë. Kjo e fundit do të kishte qenë një gjatësi mbresëlënëse, pasi personi më i gjatë i regjistruar në kohët moderne ishte Robert Uadlou 2.72 metra, sipas Rekorderve Botërore Gines.

Por sa janë këto “kubitë” dhe “hapësira”

në matjet e sotme, ky është një burim debati midis studiuesve. Këto matje ndoshta ndryshonin në të gjithë botën antike. Çeduik ka studiuar sitet e lashta në të gjithë Izraelin antik, duke matur mbetjet e strukturave të shumta, dhe duke vërejtur matjet që duket se përdorshin shpesh në atë kohë. Hulumtimi i tij tregon se një “kubit” në rajon ishte i barabartë me 54 centimetra, dhe një hapësirë ishte e barabartë me 22 cm. Çeduik është pjesë e një ekipi që po kryen gërmime në qytetin e vjetër Gat (i njohur gjithashtu si Tell es-Safi), një qytet filistin ku u rrit Goliati sipas Biblës Hebraike.

Kohët e fundit, ekipi ka gërmuar një mur fortifikues të zbuluar në pjesën veriore të qytetit. Muri është ndërtuar në shekullin X-të para Krishtit, një periudhë kur “filistejtë kontrollonin qytetin që

saktësi në Bibël. Por meqë me shumë gjasa asnjë nga autorët e Biblës nuk e ka parë vetë kufomën e Goliatit, kjo ngre pyetjen se si arritën ata në përfundimin se gjatësia e tij ishte pikërisht “4 kubitë dhe një hapësirë”. Prandaj ka të ngjarë që shkrimtarët biblikë të kenë përshkruar në mënyrë metaforike Goliatin si të krahasueshëm me madhësinë dhe forcën e murit të kryeqytetit filistin, një metrikë që do të ishte ruajtur gjatë shumë shekujve, mendon Çeduik. “Live Science”, kontaktoi disa ekspertë që nuk kanë lidhje me studimin e fundit, për të marrë mendimet e tyre mbi teorinë e Çeduik. Por asnjë prej tyre nuk ka qenë në gjendje të jepte një përgjigje mbi këtë çështje. Gërmimet në Gat drejtohen nga Aren Meir, profesor i arkeologjisë në Universitetin Bar-Ilan në Izrael.

shërbente si kryeqyteti i tyre”, thotë Çeduik.

“Themelet e murit prej guri ishin saktësisht 2.38 m-4 kubitë dhe 1 hapësirë. Ai supozon se muri mund të ketë qenë 7 metra i lartë. Studiuesi supozon se shkrimtarët biblikë mund të kenë marrësi referencë gjerësinë e mureve të qytetit Gat, për të përshkruar gjatësinë e Goliatit. Ai vuri në dukje se Goliati është i vetmi person, gjatësia e të cilit është përmendur me

Rreth vitit 80 Pas Krishtit, u kompletua Koloseu në qendër të qytetit të Romës

Roma nuk u "ndërtua brenda një dite", atëherë sa kohë u desh?

Sipas legjendës, Roma u themelua në vitin 753 Para Krishtit. Por hulumtimet sugjerojnë se qyteti e pati fillesën e tij si një vendbanim i vogël bujqësor rreth vitit 600 Para Krishtit

Sic e dinë të gjithë, dhe e thotë edhe shprehja e urtë: Roma nuk u ndërtua brenda një dite. Atëherë sa kohë u desh për t'ua ndërtuar këtë qytet të madh të botës antike? E vërteta është me nuanca, dhe varet nga mënyra se si e formuloni saktësisht pyetjen. Sipas legjendës, Roma u themelua në vitin 753 Para Krishtit. Por hulumtimet sugjerojnë se qyteti e pati fillesën e tij si një vendbanim i vogël bujqësor rreth vitit 600 Para Krishtit. Cilado qoftë data zyrtare e themelimit, në shekujt që pasuan, ndërtesat romake do të ndërtonin disa nga veprat arkitektonike më të famshme që u panë ndonjëherë në botën antike.

Megjithatë, shumë nga idetë e zbatuara nuk ishin të tyret. Nga ujësjellësit dhe harqet, tek digat dhe kupolat, romakët ishin mjeshtra të përmirësimit dhe zgjerimit të ideve ekzistuese. Amfiteatri fatëq i Pompeit, Koloseu dhe Panteoni i famshëm ishin disa nga ndërtesat romake që ishin të pakonkurrueshme për kohën e tyre.

Rrënojat e tyre i magjepsin ende sot vizitorët. Roma e arriti kulmin e periudhës ndërtimore afërsisht midis vitit 40 Para Krishtit dhe vitit 230 Pas Krishtit. Më pas, kombi e humbi pasurinë e tij, teksa qeveria e tij qendrore u destabilizua. Shembja e Perandorisë Romake ndodhi në vitin 476 Pas Krishtit, kur depërtuan fiset gjermane.

Pra, sipas datave të ofruara nga historianët antikë, u deshën plot 1.229 vjet për të ndërtuar Romën, duke e llogaritur këtë shifër që nga themelimi dhe deri në shembjen e saj. Qyteti antik u banua nga 500 mijë deri në 1 milion njerëz në shekullin II pas Krishtit.

Godinat kryesore u ndërtuan kryesisht përpara dekadave të fundit të perandorisë. Kjo do të thotë se u deshën afërsisht 800 vjet për të ndërtuar Romën antike në kulmin e saj. Pjesa më e madhe e historisë më të hershme të Romës ka humbur në kohë. Sipas historianëve antikë romakë, shumë vepra të mëdha të letërsisë, u shkatërruan bashkë me pjesën tjetër të qytetit gjatë plaçkitjes së Romës nga Galët në vitin 390 Para Krishtit. Fatmirësisht, disa historianë, që të gjithë të lindur shekujt më vonë, shkruajnë versionet e tyre të historitë gojore, duke na dhënë disa elementë për të kuptuar të ashtuquajturën Periudha e Mbretërve. Legjenda na tregon se Roma u themelua në 21 Prill të 753 Para Krishtit, një datë e saktë e dyshimtë e regjistruar nga historiani i shekullit I Markus Varro. Një historian tjetër, Tit Livi, thotë se Roma u themelua nga dy vëllezër binjakë, Romuli dhe Remi. Imazhi i tyre portretizohet shpesh në mitet romake si 2 foshnja, që pinë qumësht në gjinjtë e një ujkonje. Kur u rritën binjakët nuk ranë dakord se kush duhet të sundonte qytetin pasi të ishte ndërtuar, ndaj Romuli e vrau vëllain e tij, duke rrëmbyer mantelin e

mbretit të parë të Romës.

Sipas mitit romak, Romuli hartoi ligjet, formoi ushtritë dhe zhvilloi sistemet shoqërore dhe fetare të qytet-shtetit. Madje ai thuhet se themeloi senatin e parë. Pikërisht gjatë së njëjtës Periudhë të Mbretërve u ndërtua për

herë të parë Circus Maximus, një nga arenat më të mëdha sportive të ndërtuara ndonjëherë.

Livi thotë se Romuli organizonte gara më karroca në atë vend. Gjithashtu Romuli ndërtoi mure përreth qytetit, duke i bërë ata

gjithnjë e më të mëdhenj, me synim zgjerimin me territore të reja dhe me planifikimin e një popullsie të madhe, që ai shpresonte se do të kishte një ditë Roma.

Por studime më moderne e kanë hedhur poshtë këtë ide. Muri më i vjetër mbrojtës i njohur që përfshin qytetin quhet Muri Servian, i emërtuar sipas mbretit të gjashtë të Romës, Servius Tullius, qenë fakt shumë kohë para se të ndërtohej muri në shekullin IV Para Krishtit. Në shekujt që pasuan, muret do të shtyeshin më larg në fshatrat përreth, ndërsa popullsia e Romës do i tejkalonte kufijtë ekzistues të qytetit.

Gërmimet në kodrat përreth Romës, tregojnë se njerëzit jetonin atje që prej vitit 1000 Para Krishtit. Pastaj, fermerët vendas filluan ngadalë të kalonin nga një jetë rurale në atë brenda mureve të një qyteti që po rritej gradualisht. Tani e dimë

që historia e origjinës së Romës doli nga kulturat, që jetuan në atë rajon për shekuj me radhë para themelimit legjendar të qytetit. Njerëzit Latium flisnin një gjuhë pararendëse të latinishtes dhe punonin në një rajon të vogël me tokë vullkanike pjellore, afër lumit Tiber në Italinë qendrore. Këta fshatarë u përleshën me civilizimin etrusk aty pranë.

Dhe si një lëvizje mbrojtëse kundër fqinjëve të tyre, fermerët nga i gjithë rajoni u mbledhën bashkë dhe hodhën bazat për atë, që do të bëhej qyteti i Romës, diku rreth shekullit VI Para Krishtit. Republika Romake filloi rreth vitit 509 Para Krishtit, dhe zgjati deri afërsisht në vitin 31 Para Krishtit.

Gjatë asaj periudhe u ndërtuan tempuj të mëdhenj si Panteoni dhe vendet e argëtimit të zgjeruara, si Circus Maximus, që deri në atë moment ishte zgjeruar nga një pistë për kuaj në një arenë më të përshtatshme. Menjëherë pas saj nisi epoka e Romës Perandorake, pikërisht kur Oktaviani mundi Mark Antonin dhe Kleopatërën e Egjiptit në betejë.

Më pas, Oktaviani mori emrin August dhe u bë Perandori i parë i Romës. Këshilltari më i besuar i Augustit ishte Markus Agripa, një gjeneral, politikan dhe ndërtues i njohur romak. Ai pati një rol qendror në ndërtimin e ujësjellësve të Romës, zgjerimin e rrjetit të ujësjellësit dhe kanalizimeve, ndërtimin e banjove publike dhe mbjelljen e kopshteve të mëdha.

Rreth vitit 80 Pas Krishtit, u kompletua Koloseu në qendër të qytetit të Romës, duke siguruar një hapësirë për rreth 60.000 spektatorë për të parë ndeshjet e gladiatorëve. Ajo është pa dyshim godina më madhështore dhe e famshme që Roma ndërtoi ndonjëherë. Në shekujt që pasuan, një sërë epidemish, pushtimesh dhe luftërash civile, do ta gjunjëzonin Romën.

MISIONI "RESOLUTE SUPPORT MISSION"-AFGANISTAN

Kontingjenti VI i Forcave Speciale dhe Kontingjenti XIII i Këmbësorisë nisen në Kabul

